

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11

సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 1-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

No. 154

సంచిక ౧౫౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న క ల వి ధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చార్చపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
దగ్గను తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి ఉపశమన
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేస్తును.
విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

దక్క-నిడబ్బితో నహ సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుంచుదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు శా. బొంబాయి.

వెలింగుటన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు
ని ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము ౩-15 గల|| కూడ గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన మివ్వబడును.

యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్
ది స్టీల్ ట్రైయల్

జపంచమునందు సుప్రసిద్ధులైన నట్టి విల్లి యండకోకన్,
ఎడిత్ జూన్ సన్ తో నహా

మద్రాసునందు యిదివరకున్నదను ప్రదర్శింపబడకట్టి
మక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, చీల్చుట,
హోరశబ్దములు మొదలగునవి మెరుమువలె ఒకటివెంబడి ఒకటి
కూపబడును. దీనిని రప్పక చూచితీరవలెను.

ఇంపీరియల్ సినిమా

హైరోడ్డు, తిరువళ్ళికేజీ
27-9-24 శనివారమునుండి 3-10-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 (పరిధినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము ౩-15 కూడ గలదు.

వృద్ధీరాజు అత్యద్భుతమైన హిందూ చరిత్రా
తృక కథ తప్పక చూచితీరవలెను.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. ఛా 1-2 ౧
జ్వరహరిని అయిదురూపాయల వేడించిన పట్టు ఎడమపు స్వస్థ బాంబు
చే భారాణ్యారములు మెడలను నుట్టె గొర్రెవారిని సహజ
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - గొ. కా. గా.

మహాభుగంస హితా

ఇది గొప్పవాడి గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
జాతకశ్రమమున నకలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని
మాత్రం పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదికుటకు రు 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
పాక్షిజి రు 0-4-0
మొత్తం 3-4-0 అగును.
అర్థం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.

(930) ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

కుంచి తరుణము! చాలా తాళాభము త్వర పడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లుయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు వుపయోగపర్చుచు,
నాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా పెల్లడిచేయు నిమిత్తమై
ప్రస్తుతపు మామిల్లువైసు లిష్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీ
నులుకున్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డెజన్ల ఒకేతూరి ఖరీదు
లోకానికి వేరే టరమ్సున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు వ్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యాకెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ 6-0-0.
మానేజరు:- ఆంధ్రవౌజీరీ విల్లు, బెజ్జవాడ. (దక్షిణ ఆంధ్రప్రదేశ్)

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెని, లిమిటెడ్

హైదరాబాద్ మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

(154)

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరన్స్ కంపెని” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

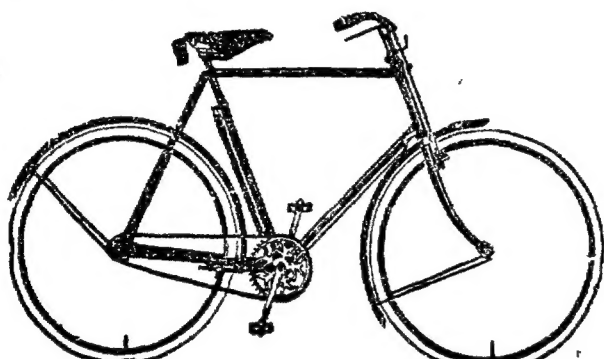
“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును”-“ఇన్సూరన్స్ అజ్జవర్” లండను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపుచుట్టివిభవము కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్స్ అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు క వలెను:—కమీషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులకు పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంగ్లజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

అన్ని బైసిక్లిట్ల కంటెను ముందుగా వచ్చినది.

40 సెంటిమీటర్ల నుండి వామక లో నున్నది. భద్రమైన బైసిక్లిటు

అమోఘమైన బైకు డన్ లప్ టైరులతో సహా ధర 1-కి రూ 109—12—0. శ్రేష్ఠమైనది.

తక్కువధరగా కావలసినవారు హక్కుల్ను పాపులరు సైకిల్ నే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

మా ప్రస్తుతమైన స్కాట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు వీలులేదు.

ఇది బ్రిటిషువారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్ననలు అభివృద్ధిచేయబడన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

ప్రతి సంవత్సరమున వేనకు వేలు విక్రయము.

ఫ్రేముకు ఎనామెలు వేయుట మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై కాస్టి టైజుడు చేయబడుట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గుఱించి యిదివరలో వాడుచున్న లెక్కలేనవారిని అడిగి వారి అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుదు.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ది ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెని,

తంజివిలాసము: నెం 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు. “సైకిల్సు” మద్రాసు }

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడుకగినది !!

పొక్కుపు తొక్కటాచలపంతులు వారి లోకావయవార కన్సూరిమాత్రము:—ఈ దివ్యవృక్షము మిక్కిలి విలువయున్నదని, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంక విలువగల ఔషధములీదవారు మొదలు భాగ్యంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రము గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 లు 1-4-0. ప్యాకెటింగు, పోస్టుఖర్చువేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును.

వృష్యరాజుసాయము:—బలహీనత, రక్తిములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామరూపముగా 4-9. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర కృత్రిమి, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగామలకలైలుము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని క్రుతనోష్ఠి మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కిరో, నేత్రకోగములన్నతప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

జ్వరహరహరీ:—ఎటిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0 శాకాహారము: కండ్లలో ఎంబు, నీళ్లుకారుట, మసక గాయండుట, కండ్లనోష్ఠి, కండ్లమంట మొదలగునవిమాయమగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పొక్కుపు తొక్కటాచలపంతులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

కడవిన 30 సం॥ రమణులనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది. నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి సవరముబంగారు శ్రేష్ఠమైన మణులకు పూచీయ్యబడును.

స్థాపితము 1893

ఈ రకము యొక్క శ్రాత్ర రకముల గాజులకు మజారి: జత 1-కి రూ 10 మొ 10 వరకు గలదు. కావలసిన ఎడల వి. పి. ద్వారా పంపబడును. నీమకమలాలు అన్ని రకముల పట్టుకెంపులు, పువ్వురాగములు చెక్కిన నగలు, బంగారు వెండి నగలు, యితర సామానుల క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపబడును.

ఏకంపి చీబిల్ దాన్ అండు సన్యు, మాన్యుఫ్యాక్చరింగు జ్యాయల్లు, తపాలపెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

ఇలో ఫాంటెన్ కలము బంగారు సేప్టికలము

అది మేలైనరకము 14 కారెట్టు బంగారుపూరీ కలము పాలిపైనయుండు ఇరిడియము, చాలాదశసరిగానుండును. ఈ కలమును యేవిధముగానైనను వాడవచ్చును. సిరా బాగుగా ప్రవహించును. ఈదినములలో ఫాంటెన్ కలము ప్రతియొకరికిని మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనది గాన ఒక మేలైన ఫాంటెన్ కలము చవుకలో అందమైనదిగా, తయారుచేయుట యిష్టమయినది.

ఈగుణములన్నియు నీ ఇలో ఫాంటెన్ కలమునందు గలవు. ఈకలమువెల 7.0-0 మాత్రము పోస్టేజిఖర్చులుగాక.

Sole Importers, Giri Bros., Triplicane Madras.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏమియున్ననందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యర్తాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుగుకొనుదు.

32 మాత్రముగల డబ్బా 1-కి రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకని గ్రహ ఫార్మ సి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలజ

ఈ ఆత్మార్థగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ భూతవైద్యము, తపామలు విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుల మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును, పుట్టింతుట, జీవము, సమాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత వ్రాసినది. భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ యెచ్చుచుచున్నాము. దీని వెల 4-0. B. ఆర్. జవారం గారయ్యుడు. బంగళ

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

కలవరము

సెప్టెంబరు 27:—గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసము బొంబాయి నగరమున గొప్పకలవరము కలిగించినది. ఇతరప్రదేశములలోవలె, హిందూమహాత్ముడియగు సత్యజిత్ రాయ్ ఒక ఉద్యోగముల పట్ల తపస్సు, ఉత్సాహము గాక పోయినను, హిందువులేమి, మహాత్ముడియైతేమి అందరూ కలవరపడి రనుబలో సత్యజిత్ రాయ్ కైతేము. ఈనెల 24.9.24 ప్రజలుగూడ ఉపవాసదినముగా గూడ నెంచబడినది. ఒక్కడెయిల మెయిలుపత్రిక తప్ప, ఆంగ్లోహిందూపత్రికలుగూడ ఈవిషయము శ్రద్ధవహించి పరిశీలించుచున్నవి. డెయిలీ మెయిలుయన ఒక లేఖను పత్రికాముఖమున నొక యూరపియను వ్రాసినట్లు ప్రచురించినదేకాని, తానేమియు మారుమటాడలేదు. గాంధీమహాత్ముని యూరపియను డాక్టరులు పరిశీలించి నిజముగా ఉపవాసముచే స్రుక్ష్మనని చెప్పినగాని ఆంగ్లోహిందూపత్రికలు, విరోధియనులను గాంధీగారి అభిప్రాయమునకు అనచేయ సాధ్యపడదని ఆ ఉత్తరమున లిఖించబడియుండెను. ఇట్టి ఉత్తరములు ప్రచురించుటవల్ల, పత్రికాభిప్రాయము లేమో కనుగొనుట బహు కష్టసాధ్యము గాదు.

అఖండసమావేశము

వాయుకులలోగలిగిన సంఘీభావమున కువహరణగ డాక్టరు బి సెంటుగారి జూబిలీమహోత్సవము అక్టోబరు 1 తేదీన జరుగును. బొంబాయినిగల సమస్త సంఘములును ఇందుబాటుగా నుటయకాక, గాంధీమహాత్ముని అగ్రాసనాధిపతిగా నుండమని కోరిరి. కాని ఉపవాసదీక్షానిష్ఠుడగుట, ఇంకొక రాష్ట్రాన ములంకరించెదరని తెలియుచున్నది. మితవాదులు, అతివాదులు, స్వరాజ్యవాదులు, పార్టీసంఘము, సంఘసంస్కరణము లన్నియు నిందు పాల్గొనుచున్నవి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, బి సెంటుగారు, జిన్నాగారుగూడ ఆదినమునకు వచ్చెదరు.

చిత్తు బుట్టదాఖలు

పటేలుగారు సామ్రాజ్యవాసనవశమందు నుడివినట్లు, త్రేకమీషనుచిత్తుబుట్ట దాఖలుచేసినందుకు బొంబాయిని హర్షించి భారతీయులును, సభ్యులు తమతమ విద్యుత్ కథర్మముల సవ్యముగ నిర్వహించినందుకు, ప్రశంసించినట్టి ప్రజలును, లేరు. ప్రభుత్వకేరీలందలి నిన్నుతోద్యోగులను ఆంగ్లోహిందూపత్రికలు మొదలు జాతీయవాదులవరకును, అందరూను, కాపనసభ చేయవలసిన రీతిని చేసినదనుచుండిరి. ముఖ్యముగ బొంబై నగరమునకు చెందిన స్వరాజ్యవత్తువు, కట్టబడివాదులని పేర్కొనెడి, పటేలుగారియొక్కయు, జిన్నాదాసు మొహతాగారి యొక్కయు ఘనత ఎల్లెడలను మారుమోసచున్నది.

20 వ శతాబ్దము

పూర్వపు పురాణికకథలవలెగాక ప్రస్తుతము ప్రజాసామాన్యమునకు 20 వ శతాబ్దాంత ప్రదర్శనమునం దిష్టత కన్పించుచున్నది. ఇదిచూడ కొంతజనలలో సభివృద్ధి మార్గాలంబు శోధోద్యమము పెంపొందుచున్నట్లున్నది. దీనికి నిదర్శనముగా నిటగల చలనచిత్ర ప్రదర్శనాశాల లన్నియు సాధుశివ మూలములనుపరించుచుండుట ముఖ్యముగ గమనింపదగ విషయము. జాతీయప్రదర్శనశాలయగు మెజస్టిక్ శాలయూ, నింపీరియలుశాలయూ వీరుభ్య సవీవక ధాప్రదర్శనములజరిపినవి. అదికాక సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము వెంట్రియందు జరిగినట్లు చూపబడినది. ఇట్టి ప్రదర్శనములు సామాన్యప్రజానుగుణముగా నున్నవనుటను నిర్వహించినవి.

వార్తాపత్రికలలో మార్పు

కానికొని ఈ రోజు నెలలలో వివిధాభిప్రాయ ప్రచారయంత్రముయినది. ఏలనన పత్రికలుగారు వలగగానే, వైవిధ్యగారు స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంతములయందు దొకింత శ్రద్ధవహించుచుండిరి. అంతలో వీరు మాని గాంధీమహాత్ముని శిష్యులగు జోసెఫుగారు సంపాదకత్వము వహించెదరని తెలియుటచే, మరల సంపాదకత్వభిప్రాయ మార్పుకలుగునేమో! హెల్సింగరు సంపాదకత్వమును సంపాదించునని ఎవరికి యుండుటచే, డెయిలీ మెయిలు కొంత జాతీయాభిప్రాయానుగుణముగ నుండునని తెలపవచ్చును.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపల్ యెన్నికలు

సెప్టెంబరు 26:—నెల్లూరు పురపాలకసంఘము కాంగ్రెసు వారిచే నింపి, నిర్వాహకార్యక్రమ జయమునకు తోడ్పడుటకై కాంగ్రెసు సంఘమువారు పూనుకొనుటయు నిందువిషయమై తగుమైన ఏర్పాట్లు చేయుటకు ఒక ఉపసంఘమును ఏర్పరచిని పనిచేయువలసినదిగా శ్రీమాన్ కాన్కెల్లి విల్ రాఫురాచార్యుల వారికి అధికారమిచ్చి యుండుటయు సదగు ఉపసంఘమువారిచే ఎన్నుకొనబడి, శ్రీయుతులు, తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య విన్నా రాజగోపాలరావు శ్రీలి అన్నాస్వామి ఆయ్యరు, పి పున్నయ్య, గుండాల వేంకటసుబ్బారెడ్డి గార్లను నియమించుటయు చదువరలకు తెలిసియే యున్నది.

ఆర్యవైఖ్యలు

గవాబుపేట రెండవవార్డునందు చాలకాలమునుండి శ్రీయుత బమ్మ వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారు మదరాసులో కాపురముండుచు నిచ్చట యీవార్డు తరపున మునిసిపల్ కమ్యూనికేషన్ గా నుండుచుండెను. వారును నితర వైఖ్యమహాజనులను కాంగ్రెసువారి పై ప్రయత్నమును విన్నవెంటనే తమ కులమువారి చెల్లెలను నుండవలయుననియు తమవార్డులో వైఖ్యులు అస్థానమునాక్రమింపకుండ ఉండగూడదనియు తమ కులస్థుల ప్రత్యేక సమావేశము గావించి తీర్మానించుకొనిరి. కాంగ్రెసువారును అచ్చట కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి ఏర్పాటుల ననుసరించి వచ్చువారు ఒకరైనను వైఖ్యులయందు లేకపోవుటకు చింతించి శ్రీయుత విన్నా రాజగోపాలరావుగారిని అచ్చట ఏర్పాటు చేసిరి. వైఖ్యుల సమావేశములో ఒకదానియందు శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారు జోకయ్య పుచ్చుకొని వారి బహిరంగసభయందు కాంగ్రెసు యొక్క స్థితిని వివరించి చెప్పెను ఆ నిమిషమునందైనను ఆర్యులుగా నిలిచి శ్రేష్ఠిగావైఖ్యులైనను కాంగ్రెసు ప్రజాశాసన అంగీకరించి చేవాలచేసిన కాంగ్రెసువారు తక్షణము పోటీలు వదలుకొనుటకు సంసిద్ధులై యుండుట తెలిపిరి. వైఖ్యులుమాత్రము అంగీకరింపక పోటీచేయ సమకట్టి కులమువారందరు ఒక్కటియై కాంగ్రెసునకు ఎదురుపూసిరి. విషయమును గ్రహించిన యే కొద్దిమందియో మాత్రము వైఖ్యుల ప్రయత్నమునందు జోకయ్య కలిగించు కొనలేదు.

ఎన్నికల పర్యవసానము

కాంగ్రెసు తరపున ఏర్పాటుపడిన రి గురిలో శ్రీయుతులు తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, పి. పున్నయ్యగార్లు జయముగాంచిరి. అందున శ్రీరామిరెడ్డిగారి విజయము విశేషించి చెప్పబడియున్నది. వీరికి 192 వోట్లు రాగా, వీరి ప్రత్యర్థులకు రిరి మాత్రము వచ్చెను. ప్రభుమున వ్రాసిన ప్రకారము రెండవవార్డులో వైఖ్యుల తీవ్రప్రచారము జరిగినను కాంగ్రెసు పలుకుబడివలన శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారికి వోట్ల సంఖ్య బాగుగనే వచ్చినవి. వారి ప్రత్యర్థి కన్నును ఒక్కవోటు వీరికి దక్కవగా వచ్చినట్లు ఏర్పరపబడి, వీరు జయంపలేరు ఆ ఒక్కవోటు సహితము పోలింగు ఆఫీసు రువారి చేవాల వెనుకతట్టు లేని కారణమున చేర్చుమెనుగాని కొట్టివేసినారు. ఇదిగాక యితర ఒకటి, రెండు వోట్లు వీరి కనుకూలమునని యుండునట్లు వినుచున్నాము. ఇందువిషయమై తీర్మానము వ్యవహారరూపకమున అనుమతించు ననియు, దానినిగూర్చి ఉపసంఘమువారు త్వరలో చేరి జరుగవలసిన విధానమును తీర్మానించెదరనియు తెలియుచున్నది.

హిందూమహాత్ముడియసభ్యుల చూపబడినది.

10 వ వార్డులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వ్యతిరేకముగా నిలిచిన జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు జనాభి అల్లల్ రహీమాన్ సాహేబుగారు జయముగాంచిరి. వీరి వార్డునందు ఉండు హిందూవోట్ల వీరికి వోట్లొసగిరి.

శ్రీకమూరిదేవి బాలికాపాఠశాల

సెప్టెంబరు, 29:—ఉడచిన రెండువత్సరములనుండియు యీ పాఠశాల నెల్లూరు శ్రీలకాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్నది. ప్రస్తుతము ఈ పాఠశాలయందు 51 బాలికలు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ఈ పాఠశాలయందలి విద్యార్థివిషయములగూర్చి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారిచే నియమితులైన యధికారులు గడచిన వత్సరము పరిశీలించి బాలికలకు సక్రమముగ విద్యగలబడుచున్నదని అభిప్రాయ మొసంగియున్నారు.

ఈ వత్సరము బాలికలకు సంగీతజ్ఞానమునూడ కొంతకలుగుతేయుటకు తగు ఏర్పాట్లుచేసి, ప్రత్యేకముగ నొక ఉప

ధ్యాయశాలని నియమించియున్నారు. వీరు బాలికలయందు శ్రద్ధగలిగి, పాఠశాలకార్యక్లాపమునందే వశించుచు, బాలికలకు సంగీతమును నేర్పుచున్నారు.

బాలికలు నూలువడుకుట

మహాత్ముడు అహమ్మదాబాదునందు గావించిన నూలు వడుకుతీర్మానము ఈ పాఠశాలలోని బాలికలయందు నూతనఉత్సాహమును పురికొల్పెను. 5 వత్సరముల వయస్సుగల బాలికలుగూడ నూలువడికి మహాత్మునికి సంపలయునని ఉత్సాహమును వెల్లువెత్తుచు, రాటుల యొద్దనున్నట్లుండి ప్రయత్నించుచున్నారు. కడచిన మాసమున ఈ పాఠశాలనుండి 4 గురుబాలికలు, 2000 గజములనూలును ఎడికి రాష్ట్రసంఘమువారికి పంపగలిగి యుండిరి. ఈ మాసమున ఘనమారు 20 బాలికలు, ఒక్కొక్కరు 2000 గజములనంతున నూలువడికి పంపుటకై యత్నించుచున్నారు. వీరిలో కొందరు యిప్పటికి సగముపైగా పూర్తిచేయుగలిగిరి శ్రీయుత రాజగోపాలరావు రామసుబ్బయ్యగారు ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించి, బాలికలను ప్రోత్సహించుచున్నారు.

మునిసిపల్ ఎన్నికలు

ఈ మాసమున యీపురమున జరిగిన మునిసిపల్ ఎన్నికలలో నెల్లూరు శ్రీలకాంగ్రెసుసంఘమువారు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కెక్కుడు సాయముచేయగలిగియుండిరి. శ్రీమతులు పోనకాకనకమ్మ, ముతుకూరు కామమ్మ, శింగరాజు మాదమ్మగార్లు శ్రీవోట్లర్లు యింటింటికీబోయి దర్శించి, వారికి కాంగ్రెసుకర్తవ్యమునుగూర్చి బోధించిరి. కాంగ్రెసువారు మునిసిపల్ సంఘమును వశపఱచుకొనినచో ప్రజలకు చేకూరులాభములను శ్రీవోట్లర్లందరకును విఫలముగ తెలిపిరి ఈ ప్రచారమువలన ప్రతివోట్లరును తమయొక్క బాధ్యతను చక్కగ గుర్తింపగలిగెను. అనేకులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపై సానుభూతిమాపి, తమ వోట్లను వారికే యొసంగిరి.

ప్రార్థనలు-అన్నదానము

ఈ నెల 26 తేదీ, శ్రీలకాంగ్రెసు కార్యాలయమున ఘనమారు 800 బీదలకు అన్నదానము జరిగెను. ఈ మహాకార్యమును కాంగ్రెసువారు శ్రీమతి, పురుషులను కలిసి జయప్రదముగ నెఱవేర్చిరి.

శ్రీరాధ

ఈ సాయంకాలము పురమండరమున శ్రీరాధ యొకటి జరిగెను. శ్రీరాధకులు విచ్చేసియుండిరి. మహాత్ముని ఉపవాసవ్రతమును గూర్చి ప్రయుతులు రాశిపల్లి రామసుబ్బయ్య, ఓరుగల్లు బుడుబ్బయ్య, మిడుతూరు వరదశర్మగారు ఉపన్యసించిరి. మహాత్మునికి ఆయురారోగ్యము గలుగుటకై, ఎల్లరును ప్రార్థనలుపలిపిరి. అంత సభ ముగిసెను

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును గురించి మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు డి॥ ఆనరబుల్ పానుగల్లు రాజాగారి అభిప్రాయము:—

నేను పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగారి ఔషధాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట తెంతయు సంతసించుచున్నాడను.

అతిమూలము, దుర్బలత్వమునున్న గువ్యాధులకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లిచ్చునట్లు వాకబునలన గాకు తెలిసినది.

నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సవలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.

నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన పిమ్మట మరల మూత్రమును పరీశీలించగా వానియందు తీవ్రపదార్థముల జాడలేమియు కనబడలేదని చెప్పిరి.

ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరీక్షించవలె నని కోరెదను.

పండితస్వామిగారికి యెల్లపుడును జయము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.

పి. రామారావుగారు హైదరాబాద్, పూనెల్లిరోడ్డు, కీర్ పాకు, నుద్రాను.

జాబులు

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు

అక్టోబరు 9వ తేదీని ప్రారంభమై యీసంవత్సర కృష్ణా జిల్లాచిహ్నము గ్రామములో యితర ఆచంట వేంకటరామ సాంఖ్యాయన శత్రుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ఈసారి 5వకు చాలమంది వచ్చెదరని నమ్ముచున్నారము. సభాదినములలో కొన్నివిషయములు కూడ జరుగుచుండును. పర్యాకిమిడి వాస్తవ్యులను బ్రహ్మచరీ బంధుని మల్లయ్య కామ్రోగారు మాత్రమే ఖక్కిని రాగతాళములతో పురాణపదన మొనరురు. గొల్లప్రోలువాస్తవ్యులను క్రియంత అల్లమరాజు పెరరాజశత్రుగారు "కృష్ణగానచిట్టికలు" వాయిచెదరు. ఇంకను సంగీతపథలుకూడ సమకాలమున బ్రయత్నము లొనర్చుచున్నాము. పరిమళభి మానులు ముగ్ధులుగ నియచేసి సభను రంజింప జేయువలయునని కోరుచున్నాము.

ఏలూరిపాటి రామభద్రచయనులు, కార్యదర్శి.

చిత్తూరుజిల్లా ఖాదీబోర్డు-తిరుపతి

తిరుపతి మ్యూనిసిపాలిటీ, రాట్న ఉత్సవము, హిందీ ప్రచారములయందు డెప్యూటీ కలెక్టరుతో పనిచేయు జాతీయవాదులచే నలంకరింపబడియున్నది. అందున ఉన్న 16 గరును, ఖిచ్చరువాస్తవ్యులచే దరించుచుండును. వారిలో నల్లరనుదినము విడుదలచుండును. యాత్రలు ఖిచ్చరుకొనటకు సౌకర్యముగా నుండునట్లు రైలుప్రేమనువద్ద మ్యూనిసిపాలిటీవారు వారి ధనమును రు 600/- లు పెట్టుబడితో నొకఖిచ్చరు దుకాణము నుంచి. మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలో రెండు ఆడపిల్లల బడులు, (3 పిల్లలవి), విడుదల నిర్బంధవిధంగా నేర్పబడుచున్నది. రాట్నములు, దూది వస్త్రాలగురించి మ్యూనిసిపల్ డ్రెస్సుమునుండి రు. 250/- యీ పాఠశాలల కీయబడెను. ప్రస్తుతము 54 రాట్నము లీవాతశాలలయందు పనిచేయుచున్నవి. బాలబాలికలు తామసాముగానుండుటకు ప్రతివత్సరమునువడుతుపందెములు పెట్టి బహుమానము లిచ్చుచున్నారు. వీరు వడుతుటకు వీరులు కిచ్చుకేయే నుబడి వారు వడికిననూలు వారికే వదలివేయబడుచున్నది. జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు యీ నూలును వడికిననూలులను నేరహాలి కేకయే నేయించి యిచ్చుచుండురు. 22-7-24 వరకు నాబాలబాలికలు నూలునుండి ఘూరు 20 గజముల వస్త్రమును నేయించిట్లు జిల్లాసంఘకార్యదర్శిగారు చెప్పుచున్నారు.

బాలర పాఠశాలలో హిందీ నేర్పుటకు మ్యూనిసిపాలిటీ వారిక హిందీ యుపాధ్యాయునిగూడ నేర్పరచిరి. జిల్లాసంఘమువారి మూడువందలరాట్నములు అమ్మబడినను ప్రస్తుతము 60, 70 మాత్రమే అనుదినము పనిచేయుచున్నవి. కాని యీవస్త్రములలో విడుదల వారందరును తమకొకకే వడుతుదురు కాని అమ్మకమునకు కాదు. లెక్కలు తేలికీచేయగా నుమారు 50 నుండి తాము వడికిననూలుతో వస్త్రముల నేయించుకొనిరి. వీరందరును యింక ననుదినము వడుతుచున్నారు. ఈ విషయము లో ముఖ్యముగా ననుకరణీయమున సంకేతముకట్టిగలదు. నుమారు పందెందురుగు నర్తకులు తమ అమ్మకముపని చూచుకొనుచునే తమతమ దుకాణములలో విడుదలచుండురు.

ఈపట్టణములో నవలంబింపబడు పదతు లెంతయు నానందదాయకములై యనుకరణీయము లగుచున్నవి.

జీవహింస

రెడ్డిపల్లి అగ్రహారముందలి ప్రజలలో 1000 కి, 995 మందికంటె హెచ్చుగా హింసజాతివారే. ఇందు తెలగాలు అధికసంఖ్యాకులు. గ్రామం పల్లెదైనను నాగరికతయందు తక్కినపల్లెలకంటె ముందంజవేయుచున్నది.

మహాత్ముని నూత్రముల నాధారపరచుకొనియే యీ మట్టులు పెనుక నెన్నియో ఘనకార్యములనుజేసి నేరగాంచిరి. చిరకాలమునుండి విక్రయము జరుగుచుండెడి కల్లు, సారాదుకాములను, గ్రామమునుండి ఎత్తివెళ్ళిరి. నాటినుండి నేటివరకు, ఇప్పటివరకు స్రజలు కద్దవస్త్రములను, పట్టుదలతోను వివిధగాను ధరించుచున్నారు. ఈ గ్రామమున గల తుండ్రులలో ముందముగ ఎనుమును బరివేయుట సనాతనధర్మమై యుండెను.

ఈ సంగి రెమున గ్రామయజమానులెల్లరును సమావేశమై తుండ్రుదేవతల బలిక్రింద పశుహింసనుజేయుట పాడికాదని యును మానవ శక్తికి సర్వవిధముల సహాయమొనర్చెడి పశులంతికి అవిశ్వాసముగా వానిచేయుటకంటె, మహాపాపమొకటి యుండినదనియును, మహాత్ముని, ప్రబోధము ననుసరించి, మతాంతరులగు మహాత్మునియలే పశుహింసను జేయ జెనుదయిండు భారతీయులగు, మనము తుండ్రుదేవతల బలులకై పశుహింసను జేయుట ఇహపర సములకు దూరమగుటయే యనియు సభలో ప్రముఖుగావచ్చి జరిపి తీర్మానించుకొని యీ సంగి రం మరిడి పండుగనకు ఎనుమును బరివేయుట మానివేసి తమ దౌడార్యమును వెల్లడించిరి. ఈతాత్పర్యమునే ముఖ్యప్రక్కలవారలంబించురుగాక.

(ఒకవిలేఖరి)

బ్రాహ్మణ కోడూరు గ్రామసంఘము

బ్రాహ్మణకోడూరు గ్రామమందు మహాత్ముగాంధి గారు పుట్టినదినమున కాంగ్రెసు కమిటీవారు గ్రామంలో అభిషేకములు ఉత్సవాదులు జరిపి బహిరంగసభయందు మహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధులకును ఆత్మబల పురోవృద్ధికిని భగవత్ ప్రార్థనలనుచేసి మహాత్ముని జీవితచారిత్రము స్తుత్యముగా జనులకు యెటుకపలచి నాటిసభ అంతటితో ముగించుచు ౨౬ వ తేదీన జరుగవలసిన విషయములు ఆఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులయిన మాలాన మహాత్ముదాల్గారు తెలియపలచిన అంశమును గురించి అన్నదానము ౧౬ వ తేదీన చేయునట్లుగ తీర్మానించి నార. మరుసటిదినమున గ్రామంలో బహుజనులవద్దకు వెళ్లి వియ్యం ఎన్. రాలు ప్రోగ్రెస్సివ్ చీఫులకు అన్నప్రదానముచేయవలయునని ప్రయత్నించగా ఎన్నటంకమునల్ల భోజనపత్రమువరకు దున వియ్యమును విక్రయించి వచ్చినధనముతో మహాత్మునిపేర గ్రడ్డి కుంటివారలకు ఉచితముగా నుమారు ౨౦ నుండి కావస్త్రదానముచేయుటయేగాక గ్రామంలోనున్న కడుదీదలగువారలకు గజం 1 కి మాడు అణాలు తక్కువధరతో ఖిచ్చరువాస్తవ్యులకును కొరకై నుమారు ౭౦౦-౦౦ ల గుడ్డ విక్రయంపలచెను.

(ఒకవిలేఖరి)

గుంటూరుజిల్లాలో ఖిచ్చరుభివృద్ధి

వేజండ్ల-ఈ గ్రామము గుంటూరునకు 7 మైళ్ల దూరములో నున్నది. యిచ్చుట రైలుప్రేమగులదు. భూములన్నియు మెట్టపై పడునవి అయివున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు అసహాయోద్యమ ప్రారంభించినప్పటినుండియు యీ గ్రామము లోని స్త్రీలు నూలువడికి, నేతకు సప్తయితేయుచున్నారు. యిచ్చుట యీరోజువరకు 200 రాట్నములు పనిజేయుచున్నవి. ఈ 3 సంవత్సరములలో వడుకు వల్ల ఘూరు రు 30,000 లవరకు వడుకు మజూరి యీ గ్రామము సంపాదించినదని చెప్పిన అతిశయోక్తిగానేరదు. ఈ గ్రామవాసులు నూలువడికి యితరు

లకు విక్రయించుటయే గాని, తమ స్వగృహములలో ఖిచ్చరుపయోగించుట చాల స్వల్పముగా నున్నది. అదియునుగాక మిల్లుదూదిలోనుండి తయారుకాబడు యేకులను వీరుప్రయోగించుచున్నారు. ఈ యేకులతో తయారుకాబడు నూలు గట్టిగా నుండదు. ఆకారణమునబట్టి వస్త్రములుగూడ క్షీరగా చినిగి పోవును. కాన, జిల్లాఖిచ్చరుభోద్ధువారు వడుకువారందరు నాటుచూది (యెర్రది)ని ప్రయోగించులాగున చేయుటకు ప్రయత్నము జేయుచున్నారు. యీవిషయములో వడుకు నూలు వస్త్రములు తెల్లవారలు కొనుటమాని, యెర్రవారలు తీవ్రకొనుటకారంభించినయెడల, జిల్లాసంఘమువారి ప్రయత్నములు త్వరలో సఫలము నొందగలవు.

మగ్గుములు:-ఈ గ్రామములో యిదివరకు సాలెమగ్గుములు లేవు. 3 మాసములు మాత్రము గలవు. ప్రస్తుతము గుంటూరు లజపతిఖాదీవశాసువారు 5 మగ్గుములు పెట్టించి కుద్ధఖిచ్చరు తయారుచేయుచున్నారు. నేతగాంధీ స్వల్పముజిల్లా వింజియూరు గ్రామవాసులు. వీరికి ఆక్రమ సరియైన జీవనోపాధి దొరకక, యిక్కడికి వచ్చి నేతపల్ల సరియైన కుటుంబపోషణ చేసికొనుచున్నారు.

చేబ్రోలు:-ఈ గ్రామము గుంటూరుకు 8 మైళ్లదూరములో నున్నది. ఇచ్చుట మోతుబరైతులు కమ్మవారు గలరు. చాలమంది ఖిచ్చరు ధారణయందు ఆభిమానులు. సాలెమగ్గులవి ఘూరు 100 మగ్గుములగలవు. యిందులో చాలవరకు పెట్టల నూలు నేతకుపయోగించుచున్నవి. ప్రస్తుతము ఈ గ్రామములో ఖిచ్చరుసంఘము ఒకటి యేర్పాటుకాబడినది. 23 మగ్గుములవారు ఖిచ్చరునూలు మాత్రమే నేయుటకు అంగీకరించి, అట్టి నూలుతో వస్త్రములు తయారుచేయుచున్న చేబ్రోలు పట్టణకాంగ్రెసు కమిటీవారి సహాయముతో జిల్లాఖిచ్చరుభోద్ధువారు చేబ్రోలుఖిచ్చరుసంఘముచే తయారుకాబడు వస్త్రములు యెట్టిఅనుమానము లేకుండా యుండులాగున కట్టుబాట్లు చేయుచున్నారు. ఆవివరములు ముందు తెలియజేయబడును.

ఇటీకాల సూర్యనారాయణ

కార్యదర్శి, గుంటూరుజిల్లా ఖిచ్చరుభోద్ధు.

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

పుస్తక

సాక్షి

రాజములు

మొదటిభాగము 2-0 0 మూడవభాగము 1-8-0

రెండవభాగము 2-0-0 నాల్గవభాగము 1-12 0

1 కళ్యాణరాఘవము - 0-8-0	6 కంఠాభరణము- 1-0-0	11 పూర్ణిమ- 1-0-0
2 పాదుకా పట్టాభిషేకము- 1-4-0	7 హాస్యనల్లరి- 0-12-0	12 సారంగధర- ౧-8 0
3 వనవాస రాఘవము- 0-12-0	8 నర్మదా పురుకుత్సీయము-0-12-0	13 బుద్ధబోధము- 1-0-0
4 విజయరాఘవము- 1-0-0	9 విప్రనారాయణ- 0-12-0	14 ప్రకీర్తనస్వాసములు- 1-4-0
5 వృద్ధవివాహము- ౦-8-0	10 రాధాకృష్ణ- 0-1-౦	15 సరస్వతి- 1-0-0

క్యాటలాగు కోరువారికి పంపబడును. గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం

అత్యద్భుతకుఘరోగనివారిణి

గుణములేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుఘరోగములుగ్యారంటీగ కుదుర్చబడును ఒకడబ్బా వెల రు 10-0-0 పేకింగువాస్తేజీ వేరు.

రెడ్డి అందు కో, ప్రొఫ్రములరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

చిత్తవిచిత్రపు గాజులకు పుట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగినబంగారుగాజులు పలురకములలో అనేక కొలతలలో అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2½ సవరము మొదలు 6 సవరములవరకు తయారగును.

చేదారము సహా మజూరి జత 1-కి ర్పు 10-0-0

ఒకసారి మానద్ద బేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును-

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ,

నగలవరకులు, 25 చైనాబజారులోడ్డు- మద్రాసు.

ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయము

నర్. పాత్రోగారిచట్టము
ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయసంఘమువారు తమ నివేదికము ప్రకారము కొన్ని నూతనల గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయము శిక్షణా పద్ధతిగా నుండవలెననియు, విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రమునం బిన్న కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయముయొక్క హక్కుల నీయ వ్యాప్తిలోను, క్రొత్త కళాశాలలను, యిదివరకు తెలుగుజిల్లాల యావన గుండున్న కళాశాలలను, విశ్వవిద్యాలయాధికారముక్రింద చేర్చి పరస్పర ప్రోత్సాహము, విశ్వవిద్యాలయమునందు భాగములు గాన న్న కలసి పనికాలముల పరిస్థితుల ననుసరించి విశ్వ విద్యాలయ కేంద్రముల కాలముల నిర్ణయపరచుననియు, నూతనము కావించబడిన విరాళ నిర్ణయములు, చందాలు, విజిమాలముగా విజ్ఞప్తుల చేసినచో ద్రవ్యము యొక్క చెల్లినను ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయ మధారపడవ మెట్లో యుండునని సంఘమువారిభిప్రాయపడిరి. అచటి ద్రవ్యసహాయమునబట్టియు, కాలమానస్థితుల బట్టియు విజయనగరము, వారిమూఖపట్నము, రాజమహేంద్రవరము, బందరు, అనంతపుర గూడ ని, యాప్రదేశములం దెబటవైనను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపవచ్చుననిగూడ నూచించిరి. ఈసంఘమువారి సలహాల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు కట్టడములనుగూర్చియు అధికారము ఇతరులగూర్చియు నివేదించుట కొకవక్సస్పర్షలకమిట్టిని నియోగించిరి. గ్రామకారము నూతనము సలహాల, ఆలోచనలు, అనేకము జరిగి యున్న విశాఖపట్నములో క్రిందటిసంవత్సరము తుదిలో నొక సమావేశముజరిగి అందు కొన్ని తీర్మానములు కావించబడినను. ఆతీర్మానముల నాధారముగా కొని విద్యాశాఖమంత్రి యగు నర్. పి. పాత్రోగారి రొకచట్టమును తయారుచేసిరి.

మంత్రిగారి క్రొత్తచట్టము

ఈ చట్టమున కి నేకదశలు గడచినవి. విశ్వవిద్యాలయ మువారి ఎకడిమిక్ కాన్సిలున కీటిల్లు చూపబడినది. క్రొత్త విశ్వ విద్యాలయస్థాపనలో కొన్నిస్థలములయం దున్న పరిస్థితులను గూర్చి సలహాల నిచ్చుటకు యీఎకడిమిక్ కాన్సిలునకు హక్కు గలదు.

ఎంత ఖర్చుగను

విశ్వవిద్యాలయస్థాపనకు ప్రారంభమునందు కావలసిన డబ్బులలో ఎంత ఖర్చుగనుగో ముందు విషయము ప్రభుత్వమువారి దృష్టి నాకర్పించినది. కాననసభయందును, ఈ ప్రభుత్వమునందును, యీ చట్టము పెట్టటకు పూర్వము ఒక ప్రత్యేకాధికారి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయుటకు నియమింపబడుటవరకు.

సల నిర్దేశము

విశ్వవిద్యాలయ స్థాననిర్ణయము క్లిష్టముగ విషయము. జిల్లాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు మాజిల్లా తగినది మాజిల్లా తగిన దని చెప్పుచున్నారు. కమిటీవా రీవిషయమున నేమియు లేల్పి చెప్పక ప్రభుత్వనిర్ణయమునకే యీ ప్రశ్నను వదిలివేసినారు. అందుచే ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రదేశ ప్రతినిధులను కళాశాలల తోను ఆలోచింపక యీవిషయము వెంటనే నిర్ణయింపజాలరు. ప్రత్యేకాధికారిని నియమించిన ఆతడు కళాశాల వారి తోను ప్రముఖులతోను ఆలోచించి వారియభిప్రాయముల నరసి ప్రభుత్వమునకు తగిన నిర్ణయమును చేయు సాధకాశము కలుగ జేయు నూతనల గావించును.

ఆర్థిక సమస్య

ఇ సంవత్సరములవరకు రాష్ట్రవిరాళములనుండి సహాయ ముండ ఎని సర్ బాల్ ఖాకట్ గారు చెప్పినది ఆలోచించిన యీ ఆర్థిక సమస్య క్లిష్టముగ కనుపడుచున్నది ఈ వైనచెప్పిన రాష్ట్రీయధిపమునకు అనుకూల లోటును కలుగచేసినది. ఆర్థిక సభ్యుని నివేదిక ప్రకారము ఇ సంవత్సరములవరకు ఆదాయము ఖర్చుతో సమానముగా నుండవలె తోచుచున్నది. ఏలైనను ప్రారంభము జరుగవలెను కాని యీస్థితి ఒక సంవత్సరము లో పూర్తిగాదు. పూర్తియగుటకు కొన్ని సంవత్సరములు పట్ట ను. విశ్వవిద్యాలయమునకు కావలసినవాటినిగూర్చి ఆర్థికశాఖ కొక అభిప్రాయ మేర్పడుటకు ప్రారంభమున యంచనాచేయుట అవసరము. దివల్యావనురూపు, ఆర్థిక శాఖకు క్రొత్తగా ఖర్చు గుదానినిగూర్చి సంజాయిషీయును, వివరములను, తెలుపవలె నని కోరుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు కాననసభలో పెట్టుటకు యీ చట్టము తయారు కాబడుచున్నది. మొదట పెట్టితే క్రమముగా పెంపుచేయవచ్చునని తలపడుచున్నది. ఈవిషయ మునే విద్యాశాఖమంత్రి నొక్క చెప్పవలయునని కోరుతున్నాడు. (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

మహారాజులుంగారి యుదారము. సభ్యులకొకవిజ్ఞప్తి
ఆంధ్రభారతీ తీర్థ వచరాను కార్యస్థానపు రిజిస్ట్రారు వి. ఎస్. శర్మ బి. ఏ. డి. టి గారు మాకిటుల ఆడయారు నుండి వ్రాయుచున్నారు.

భారతీ తీర్థముయొక్క (ఆంధ్ర) రిసర్చి యూనివర్సిటీ) ఛాన్సిలరుగారగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర వహారాజులుంగారు తమ సంస్థానమునందలి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీయందు విశ్వవిద్యాలయ నకు సంబంధించిన గ్రంథములను, విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రక యగు "జయమంగళ"లను ముద్రించుకొనుటకు ఉదారభావముతో ఉత్తరవుల నిచ్చిరి ఆంధ్రలోకమునకు డెబ్బట కెంతయు సంతోషించు చున్నాము. శ్రీ శ్రీ శ్రీ వహారాజులుంగారి యీ ఆదరమువలన, విశ్వవిద్యాలయ పండితు లోకులు తమ ప్రత్యేక శాస్త్రములయందు పరిశోధన సరిపి వ్రాయుచున్న గ్రంథముల ను "జయమంగళ" సర్వరమున ప్రచురించి ఆంధ్రలోకమునకు సమర్పించుటకు కీలంబుడెదు. ఇందలకు గాను వహారాజులుంగారికిమాతృకృత్య తాపూర్వక వందనములనుసమర్పించుచున్నాము.

విశ్వవిద్యాలయమునందలి పండితులను, సభ్యులను, తాము వ్రాసిన గ్రంథములను, ప్రత్యేక పరిశోధక వ్యాసములను సాధ్యమైనంత వరకు అధ్యక్షు లగు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరీపురంతులు ఎం.ఎ., పి. హెచ్. డి. గారి విజయనగర మునకు బంపినవారు వానిని గ్రంథస్థము లేయుటకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయుగలరు.

రాజోవు డిసంబరు నెలలో మదరాసులో సమావేశమగు ఆంధ్రభారత పరిశోధకసభకు ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సు ఆంధ్ర రిసర్చి విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున కొన్ని పరిశోధక వ్యాస ములను చదువుటకును, సభలో చర్చింపబడు విషయములలో పాల్గొనుటకును ఛాన్సిలరుగారగు మహారాజులుంగారు విశ్వ విద్యాలయసభ్యుల నందరిని గోరుచున్నారు. సభలో వ్యాసము లను చదువుచారును, చర్చలలో పాల్గొనువారును తమ వ్యాస ములను అంగీకారమును అక్టోబరు నెల 15 వ తేదీ లోగా అధ్యక్షులకు డెబుపగోరుచున్నాము. అధ్యక్షులును, ఛాన్సిలరువారు ఇందువిషయమై సంప్రదించి నవంబరు 15 తేదీకి వ్యాస ములను పరిశోధకసభవారు పంపెదరు.

ఇందు విషయమున విశ్వవిద్యాలయసభ్యు లందరు మాకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.

ఏలూరు మ్యునిసిపల యెన్నికలు

ఈ సంవత్సరము జరుగుచున్న మ్యునిసిపల యెన్నికల విషయమే ప్రజలందరు నింకను మాటలాడుకొనుచున్నారు. చైరుమెనుగారు అతి చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. ఎన్నిక లదినము సరిగానున్నను, చైరుమెనుగారు తనక్రిందివారిని తనపక్షమువారిని పోలింగు ఆఫీసరులుగా నియమించుటచే ఈయన నిష్పక్షపాతబుద్ధి కలవాడేనా యని ప్రశ్నింపవలసి వచ్చుచు న్నది. 23 తేదీ గెలెటు వచ్చినది. ఆనాడే యెన్నికలదినము. కాబట్టి తెలియనివారిదగ్గరనుండి ఓట్లు తీసుకొనునప్పుడు అభ్యర్థులయెదుటనే ఓట్లుతీసుకొనవలెనని చైరుమెనుగారు తలచిరి. బెజవాడ రాజమహేంద్రవరము లీపద్ధతినే అవలంబించుచున్న వి. ఏలూరు మాత్ర మట్లు చేయలేదు. ప్రభుత్వమువారిని దీనిని గురించి అడిగిరి. చాల గందరగోళముగానున్నది. (తంతివార్త)

కుంభకోణము మ్యునిసిపల సంఘము

కుంభకోణము పెట్రెంబరు 30:—మ్యునిసిపాలు సంఘము వారు నిన్న ప్రత్యేకముగా సభచేసి యిది వరకు వరద సహాయ నిధికిచ్చిన వే యి యా పా య ల ను కొట్టివేసి డబ్బు యిబ్బంది యెక్కుగా నున్నందున నూరు రూపాయలనే కాంక్షను చేసిరి.

వింతలు వినోదములమీద పన్ను వేయుట అవసరముగా నబడుట లేదని ఒక తీర్మానమును గావించిరి. (ఆ. ప్రె)

పోలీసునమ్మె ప్రాసిక్యూషన్ కేసు

కుంభకోణము, 30 పెట్రెంబరు:— 29 తేదీన యీ కేసు టి. గ్రీక్ వి. సి. యన్ గారియెదుట విచారణకు వచ్చినప్పుడు ఒక్కడు తప్ప ముద్దాయిలందరును కోర్టుకు నచ్చియుండిరి. 15 గురు ముద్దాయిలపై పోలీసు ఆర్డరు 44 క్లెన్సు క్రిందనా యిద్ద రిపై యిదిగాక వి. సి. సి. 114 క్లెన్సు క్రిందను నిందలు సూచింపబడినను. తమ యుద్వోగస్థులు తమకు పనులు చెప్పలేదు గాని తాము పన్నుకట్టలేదనియు ముద్దాయి లందరను చెప్పిరి. ముద్దాయిలకు ను ఉద్వోగ స్థులకు ను గల బ్రహ్మముల సంకతికూడ రికార్డు చేయబడినను, ఆ (ప్రె)

ఒక బాలికను యిద్దరు భార్యగా

గోరుట

బాలిక చెప్పకొన్న తీర్థ

నాగపూరు, పెట్రెంబరు 30:— 12 యేండ్ల బాలికను యెత్తుకొని పోయినవారిని డాక్టరు మూన్సెనను మరియిద్దరిపై నను నిందితాపబడినకేసు ప్రధమవిచారణలో తాను మిక్కిలి చిన్నదిగానున్నప్పుడు తనను వర్ణముచేత మహాగావ్విడగు కృష్ణా జీ య ను వా ని కిచ్చి పెండ్లి చేసి రి యీ బాలిక మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు న్నెట్టి గారియెదుట చెప్పకొనెను. ఆమె కొన్ని సంవత్సరములు భర్త తోనుండి అచ్చట ఆత్మగారితో పడతేక అటునుండి వారిపోయె ను. ఫిర్యాది వర్ణముచేత బూర్గుమూరు. వీనితండ్రి ఆ బాలికను తనయింటికి తీసికొనిపోయి అచ్చటినుండి పారిపోకుండ బాగ్ర త్త గామా ము చుం డె ను. నూ తన ము గాయామె ఆ మ హ రు యిం టి నుండి పారి పోయి ముద్దాయిలలో నొకరగు అధాల్ గారి దగ్గర నాకరికేమదికెను. ఈ అధాల్ గారు తగాదాను పరిష్కరింప వలసినదని ఆమెను డాక్టరు మూన్సెగారికిచ్చిరి. మరియు తాను మహారాష్ట్ర వర్ణ మునకు చెందియున్నదనియు, ఫిర్యాది చెప్పిట్లు తనది మహారు వర్ణము యెంతమాత్రము కాదనియు ఆ బాలిక చెప్పకొనెను. ఈ బాలికను బుద్ధమూరు కృష్ణాజీ యిద్దరుకూడ తమభార్య యని తగవులాడుచున్నందున ప్రజలు అత్యుత్సాహముతో కోర్టు విచారణలను తిలకించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయ సిక్కు సుధార్ సంఘము

(మితవాదసంఘము)

గురుద్వారా సంస్కరణమును చట్టసమ్మతమగు పద్ధతుల నవలంబించి చేయుట

అమృతసరు, పెట్రెంబరు 30:— శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక్ కమిటీవారి పద్ధతులమీద గాక చట్టసమ్మతమగు పద్ధతులనలంబించి గురుద్వారా సంస్కరణమును గావించ నెంచిన పంజాబులోని మితవాదులగు సిక్కులచే నేర్పడిన రాష్ట్రీయ సిక్కు సుధార్ సంఘముయొక్క ప్రధమసాధారణ అమృత సరులో జరిగెను. గురుగ్రంథసాహెబు లేక సిక్కులపవిత్రగ్రంథము ఆసభలో తెరచి యుంచబడినది. సిక్కు సమస్యలను పరిష్కారము చేయుటలో శ్రద్ధవహించుచున్న గవర్నరుగారికి సన్మానప్రత్రము నొసంగ వలెనననది అప్పడా మోదించబడిన తీర్మానములలో నొకటియై యుండెను. అతాల్ భయమును పారదోలుటకు అచ్చటచ్చట కొన్ని గ్రామములలో పనిచేయుచున్న ఆకాలీలను యీసభ అభినందించెను.

గురుద్వారా సంస్కరణము చట్టసమ్మతమగు పద్ధతుల మీద వెంటనే పరిష్కరింప బడవలెనని సిక్కు సుధార్ సంఘము మురి యొక తీర్మానములో అభిలాషను గనపరచెను. ఇందుకొరకై అచ్చటచ్చటనున్న సిక్కు సుధార్ సంఘములను ప్రచురణ సంఘములను సిక్కుజాతీయం దివ్యముగల సిక్కులును గురుద్వారా శాసనములను గరించి తమ యభిప్రాయములను తెలుపవలసినదని యీ సభ వేడుచున్నది. ఈ గురుద్వారా ప్రశ్ననంతయును విచారించి అందరి యభిప్రాయములను తీసుకొని జనరలు కమిటీవారిలోచిందుటకై ఒక చిత్తుగురుద్వారా బిల్లును తయారు జేయుటకు 22 రు పెద్ద మనుష్యులతో ఒక ఉపసంఘము యేర్పాటు జేయబడినది.

జెయిల్ వద్ద అఖండపాఠమునకు యిబ్బందులు కల్పించుచున్నారని శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక్ కమిటీవారు నిరాధారమున వంతులను వ్యాపింజేయుచున్నారని మరి యొక తీర్మానము చెప్పుచున్నది. అన్నిజిల్లాలకంపియు సంస్థానములకుండియు ప్రతినిధులతోకూడిన ఒకజత జెయిల్ వద్దమున్న గురుద్వారాగంగా నాకోకు పోవలెననియు, అచ్చట అఖండపాఠమును ముగించి హాదీజతి ఉచ్చటికి వాపుటల ప్రయోజనములేదని ప్రజలకు ప్రకటింపవలెననియు, మితర విషయములమీద ధారపడి "సిక్కు సుధార్" కు నొక ప్రతీక ఆమృతసరునుండి వెలువడవలెననియు నీ తీర్మానము గూచించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్మా గాంధీజీ

నేడు పదునాల్గవ రోజు

సోమవారము (29) మహాత్మానిస్థితి చాల ఆందోళనమును కలిగించెను

సాయంత్రముకి కొంత సుఖము కలిగెను

నాటి గాత్రముంతయు డాక్టరులు మహాత్మానిచేతనే యుండిరి

నాయకుల సభ

మహాత్మా గాంధీని పేదరికమున మామోదింపబడెను

హిందూస్థాను పత్రిక చేసిన కవిత సవిమర్శ

డాక్టరుల ప్రకటన

అన్నారీ, అబ్దుల్ రహమానుగార్లు నిన్న (30) ఉదయమున డాక్టరులు విచార సూచకముగా ప్రకటనము చేసిరి. “రసాయనక్రిమి శాస్త్రవేత్తయగు డాక్టరు ఎన్. కె. సేనుగారు 29 వ తేదీ సోమవారమునాడు ఉదయమున మహాత్మాని మూత్రమును పరీక్షింపగా ప్రమాదకరములగు ఉదారము లందు కనబడెనని సేనుగారు తెలిపిరి. అందువలన ఆనాడు సాయంత్రమువరకును మా కందరికిని మనఃస్థిమితము లేకుండచుండెను. సాయంత్రము మరల పరీక్షింపగా ఆ ఉదారములు చాల తగ్గిపోయెను. ఆరాత్రి బాగుగా నిద్రపట్టినది. మంగళవారమునాడు ఉదయమున మరల పరీక్షింపగా నాడియును రక్తకణియును బాగుగా నుండెను” అని డాక్టరులు ప్రకటించిరి.

ఆంధ్రమహాత్మా ప్రకటన

చాలమంది మహాత్మాని సందర్శింప గోరుచు ఆంధ్రమహాత్మాని పీడించు చుండుటచే ఆయన చాల బడలియున్నట్లు కనబడెను.

“ప్రతిదినమును ఆరోగ్యవార్త ప్రకటించుట అనవసరమని మహాత్మా తెలుపుటచే దానిని నిలిపివేసిరి. అనవసరము కలిగినపుడు మాత్రమే ప్రకటనము చేయవలెను గాని నిత్యమును చేయవలదని మహాత్మా నుడివెను. సోమవారమునాడు ఉదయమున డాక్టరు అన్నారీ, డాక్టరు రహమానుగార్లు నాడిని హృదయమును పరీక్షించి మా మూలముగా మెకప్రకటనను పంపిరిగాని వెంటనే డాక్టరు సేనుగారు మూత్రమును పరిశోధనాగారమున (లేబొరేటరీ) పరీక్షించి దానిలో అపాయకరములగు ఉదారములు కనబడెనని తెలుపుటచే డాక్టరులు మొదట చేసిన ప్రకటనను రద్దుపరచుకొనిరి. అందువలన అందరికిని ఆందోళన కలిగెను. సాయంత్రము మరల సేనుగారు మూత్రపరీక్ష చేయగా ఆ ఉదారములు తక్కువగా కనబడినందున కొంత చిత్తశాంతి కలిగినది. నాడిని పరీక్షింపగా సరిగానేయుండెను. అంతమాత్రమున అపాయనీతి తొలగినదని తలపగూడదు.

రోజుకు రోజుకు శరీరదౌర్భాగము తగ్గిపోవుచున్నది. ఐనను నూలువడుకుటకు లేచి కూర్చుండెదనని మహాత్మా తెలుపగా డాక్టరులు సమ్మతించిరి.

29 వ తేదీనిగూడ మహాత్మా నూలువడికెను. నూలువడుక నారంభించినపుడును దానిని విరమించినపుడునుగూడ డాక్టరు అన్నారీగారు నాడిని పరీక్షించిరి. నూలువడుకుటవలన నీరసముకొంచెముగూడ హెచ్చలేదని తెలిపిరి. నేనెప్పుడును మహాత్మానిచేతనే యుండెదను. గాన బాగుగా కనిపెట్టుగలుగుచున్నాను. చాలమందితో సందర్శనసంభాషణల వలననే ఆయాస మధికమగుచున్నదని చెప్పకతీరదు గాన వీలైనంతవరకు సందర్శనములను తగ్గించుటకు డాక్టరులు శక్తివంచన లేకుండ పనిచేసిరి. డాక్టరులు అన్నారీ, రహమాను, సేనుగార్లు ఆత్యంతశ్రద్ధతో అనవరతమును కనిపెట్టుచునేయున్నారు. 29 వ తేదీని ఆందోళనకరముగా నుండుటచే ఆరాత్రిగూడ డాక్టరులు మహాత్మాని బంగళాలోనే పండుకొనిరి.” అని ఆంధ్రమహాత్మా తెలిపిరి.

నవజీవనుపత్రిక

30 వ తేదీ రాత్రి చేసిన తంతివార్త “మహాత్మాని మూత్రమును డాక్టరులు ప్రతిదినమును పరీక్షించుచున్నారు. మూత్రమున విషద్రవము లిదివరకును కనబడుచునేయుండెను. కాని 29 వ తేదీని అత్యధికముగా కనబడెను. అవి యింక ఏమాత్రము హెచ్చైనను ఉష్ణద్రవము కలుగునని డాక్టరులు అలజడి నొందిరి.”

“మీరు ఉపవాసదీక్షను మాన నక్కరలేదు. కొద్దిగా ఔషధమునుమాత్రము పుచ్చుకొనవలెను. ఒకమిల్లి గరిటెడు (స్పూను) గ్లూకోసును పుచ్చుకొనిన విషద్రవములు నిర్మూలమగును. ఆవిషద్రవములు తొలగినవెంటనే ఔషధమును మానివేయవచ్చును. మీరు భోజనముచేయ నక్కరలేదు.”

అని డాక్టరులు విషద్రవములు కనబడినవెంటనే మహాత్మానికడ కేగి ఒకగంటసేపు బోధించిరి.

“నేను రాత్రి ఏమియును తినను. అది యొక నియమము నాకున్నది గాన రేపటి ఉదయమువరకును నాకు గడువొసంగుడు. ఈయనగా దైవాను

గ్రహమున నీ ప్రమాదము తొలగవచ్చును మహాత్మా తెలివెను.

“అట్లులేన ఒక యింజంక్షను చేసెదన కై న అనుమతింపుడు” అని అన్నారీగారు పును గాని మహాత్మా డందులకుగూడ నంలేదు. అంతట అన్నారీ రహమానుగారు పోయి మరల రాత్రి 11 గంటలకు వచ్చి పండుకొంచుమని తెలిపిరి. కాని వారువచ్చి మరల మూత్రపరీక్షచేయగ విషద్రవము మాత్రముగా నుండెను. అందువలన వాను కుదుటబడినందున హాయిగా నిద్రించి మహాత్మానకుగూడ గాఢమగునిద్ర 30 వ తేదీ ఉదయమున యధాప్రకారము వదలుడై యుండెను. 30 వ తేదీ ఉదయమరల పరీక్షింపగా విషద్రవము లధికముగ బడలేదు. 30 వ తేదీని గూడ అరగంటసేపు వడికెను. ఆరోగ్యము సరిగానే యున్నది. ఆ తంతివార్తలో నున్నది.

విషయనిర్ణయసంఘసభ

గోవధత్తీర్మాన మామోదింపబడెను

హర్షధ్వనులు చెలంగెను

(30) నిన్న సాయంత్రము గోవధత్తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా మామోదింపబడినపుడు “హిందూమహమ్మదీయమైత్రి జయము” “గాంధీమహాత్మాజయము” అను హర్షధ్వనులు కరతాశధ్వనులు చాలసేపు చెలంగెను. ఆతీర్మానమును గూర్చి రెండు రోజులు పూర్తిగా చర్చ జరిగినది. మధ్య మధ్య నాయకుల రహస్యలోచనలు పెక్కుసార్లు జరిగినవి. చివరకు తీర్మాన మామోదింపబడెను.

(అ) గోవధలను చేయుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కుకలదు. వారు దానిని మానవలెననిన సద్భావ, సామరస్య, సఖ్యతల వలననే కలుగవలెను. పరస్పరకారవము వృద్ధి నొందవలెను. మహమ్మదీయులు విశాలహృదయులు కావలెను గాని దౌర్జన్యమును చూపుటవలనను హిందూసంఘసభలతో తీర్మానములు చేయుటవలనను శాసన సంఘసభలతో చట్టములు చేయుటవలనను న్యాయస్థానాధికారులు ఉత్తరువులు చేయుటవలనను గోవధలు నిలిచిపోవునని హిందువులు తలపోయగూడదు.

(అ) ఇదివరకు రెండుమతముల వారికిని గోవధలనుగూర్చి ఆయాస్థలములలో జరిగిన ఒడంబడికలను మరల మార్చగూడదు. ఇదివరకు గోవధలు జరుగని క్రొత్తస్థలములలో మరల గోవధలను జరుపగూడదు. ఈ విషయమున వివాదాలు కలిగినచో మూడవతీర్మానము ప్రకార మేర్పరుపబడిన జాతీయ పంచాయతీసంఘమువారిద్వారానే దానిని పరిష్కరించు కొనవలెను.

(అ) హిందువులకు మతసంబంధముగా మన స్థాపమును కలిగించురీతిని గోవధలను చేయగూడదు.

(2) గోవధలను తగ్గి చుటకు దేశమునందలి మహమ్మదీయు లందరును శక్తివంచనలేకుండ పనిచేయవలె నని యీసభయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులు కోరుచున్నారు.

అనురాధముతో తీర్మానము చివర కామోదింపబడెను. పిమ్మట నాయకులను వివిధమతముల ప్రముఖులను అభినందనోపన్యాసముల జొసగిరి.

(అ. ప్రే.)

స్థానిక వార్తలు

బహిరంగనభి:—టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలగు గారి మరణమునకు చింతిల్లుచు వారివారికి సానుభూతి చూపుటకై మదరాసునుండి జననభి, మదరాసుజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము, స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యముక్రింద మహా సభామందిరమున 2వ తేదీ సాయంత్రము 5.15 గంటల కొక బహిరంగనభి జరుగను.

చెన్నపురి ఆంగ్లనభి:—శ్రీ శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజగంగుడు నిన్నటి సాయంత్రము. బ్రాహ్మణులలోని ఒక రహస్యపెరా భవనమునందు, ఆంధ్ర సభ వారు బిరుదును దసరా మహా తృప్తి ముల సందర్భమున చెన్నపురి ఆంగ్లము కాత్తిగమిసి అల్పహారములచే సంతుష్టహృదయల నొసర్చిరి. ఆంగ్లసభవారు జరుపుచున్న దేశానుహాత్మికములం దిది రెండవదినము. అల్పహారముల తరువాత కాళ్ళకు గోపాలం పుగాదు మహారాజులుంగా రొసగిన ఆతిథ్యమునకు సభ్యులతిరపున స్వాగత్యుత్సాహము కృతజ్ఞతను తెలుపుచు, ఆధ్వర్యము వెంకటగిరి మహారాజుగారు మొట్టమొదటినుండియు ప్రధానపాత్రలలో నొకరుగండి తమ యాదార్యాభిమానముల గన్పరచుచుండెడిరియు, ఆవిధముగ మహారాజులుంగా రికి ఆంగ్లసభకును అవివాదానందం మేర్పడినదనియు నుడిచిరి. ప్రతివత్సరముగూడ వెంకటగిరి మహారాజుగారి దేవమున చెన్నపురి ఆంగ్లము ఆతిథ్యమునకి సత్కరించుచున్నారని నుడిచి, మహారాజుగారికి సభ్యులతిరపున కృతజ్ఞత తెలుపుచు, వారి కాయ రా తో వైశ్య శ్రా భి వృద్ధుల నొసగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించిరి. తరువాత ఆంగ్లసభా సభ్యులు విశోదార్థము, నవీనాగరిక మను ప్రహసనమును ప్రదర్శించి, సభ్యుల హృదయముల రంజిల్లజేసిరి. రాత్రి 8 గంటలకు ప్రదర్శన ముగిసినతరువాత సభ్యులు తమతమ నిలవులకు జరిరి.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు కేసు తరువాత

మూడిగారు రాజీనామా నొసగుట ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు ఇదివరకు చీపు ఆక్రమించుటకు పోజేసి ప్రస్తుతము చెక్కింగు ఆఫీసరుగ పనిజేయుచున్న మూడిగారు నిన్నటిదినమున తనవదలికి రాజీనామా నొసగెనని తెలియుచున్నది. మూడిగారు రేపటిదినమున ఇంగ్లండునకు ప్రయాణమై వెళ్లుచున్నారు.

మూడిగారు 17 వత్సరములు ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు పనిచేసిరి. 1922 సం॥ జూలై నెల 12 తేదీన, ఇంపీరియలు బ్యాంకులో జరిగిన మోక్షములనుగనపడెను. 1928 ఆగష్టునందు మూడిగారు ఒక వత్సరము సెలవువీడ ఇంగ్లండునకు వెళ్లిరి. అప్పుడు మీచీపు ఆక్రమించుటకుండెను. కాని సెలవును కొన్ని మాసములు మాత్రమే ఆనభవించి, తరువాత, ఇంపీరియలు బ్యాంకులోని లండను ఏ జెస్సీలో పనిజేయుచుండిరి. వీరు గత ఆగష్టుమాసమున ఇండియాకు తిరిగివచ్చిరి. అప్పటినుండియు మీ చెక్కింగు ఆఫీసరుగ పనిజేయుచున్నారు. 1928 సం॥ జూలైలో గతనొసగిన మోక్షములపై అపాదురు బాచా మొదలగు వాళ్ళపై దేబడిన కిమిసలుకుట హోదాగై నెవనునందుగత కుక్రవారము కొట్టివేయబడెను.

నోటీసు నందలూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

వారులు:—మెంటా వెంకటకుబ్బయ్య, కనికెట్టి వెంకటకుబ్బయ్య వర్తకులు బద్దెలు. ప్రతివాది:—కె. బాఫర్ హుశేన్ హత్ రాయచోటి లో నీడికంపెనీ మహబూబియా యింట్లో నున్నాడు. వారులు ప్రతివాదిపై యాకోర్టు ఫయిల్ ఆ నెం 542/1928 రు గారు 104-10-0 లు రాకోరి నెంబరు దాఖలు చేసి యున్నారు. సదు నెంబరు 4-10-24 దికి వాయిదాపడి యున్నది. ప్రతివాది నాటిదినము హాజరుకానంతట యెక్కువార్తినీ డిక్రీ యిబ్బవనును. నందలూరు } జి. నుందరావు } చి. 9.1.4 } నాదివకీలు

ఒకవృద్ధుడు నాత్యనౌనర్చుట

యావజ్జీవశిక్ష భాయపరుపబడెను (న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలసుగార్ల యెదుట)

రాగిమను తిరిపాలురెడ్డి అను 61 వత్సరములవృద్ధుడు, తనపై విధింపబడిన యావజ్జీవ కఠినశిక్షపై చెన్నపురి హోదాలో గావించుకొనిన అప్పీలు వందీదినమున న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలసుగార్లు, అప్పీలును తోసివేయుచు తీర్పు జెప్పిరి.

రాగిమన్ను తిరిపాలురెడ్డి, చెల్లెలగ్రామవాసుడు. ఈ గ్రామము కర్నూలుజిల్లా, కోయిలకుంట్లతాలూకాలో నున్నది. తిరిపాలురెడ్డికి 61 వత్సరములయస్సు. చాలకాలము క్రిందనే భార్య చనిపోయినది. ఇతనికి 10 ఎకరములపొలము, బండిపిడ్లు గలవు. మాడువత్సరములకు పూర్వము మధ్యవయస్కురాలును సకులీనరాలును అగు నొక స్త్రీ తన గ్రామమునకుపోవుచు, చెల్లెలగ్రామమున తనబంధుగిలనుజూచుటకువచ్చినపుడు తిరిపాలురెడ్డి ఆమెను ప్రథమమున గలిసికొనినపుడు, తనసత్వములను తెలిపి తనకు పంటచేసిపెట్టుచుండవలసినదనియు, తనమరణాంతరము తన ఆస్తినిసంతయు ఆమెయొక్క ఆమెబిడ్డలను దీసికొనవచ్చుననియు నడిపిమీదట నామెనువృత్తిం చెను. ఆమె కివ్వరు కొడుకులును ఇవ్వరుమాతృకులుగలరు. అప్పటినుండియు వారిరువురును భార్యార్థ రైలవర కాపుర మొనర్చుచుండిరి. పిల్లలుగూడ తిరిపాలురెడ్డితోనేయుండిరి. తిరిపాలురెడ్డి ముందే మరణశాసనమును వ్రాసిఇచ్చెను. ఇట్లుండగా 250 తేక రు 200 లు ఆప్పు అయ్యెను. ఋణము తీర్చుటగాను బండియెడ్ల నమ్మెదనని తిరిపాలురెడ్డి నూచింపగా పిల్లలలో పెద్దయితడంకిరించెను కాని చిన్నయితడగు గురురెడ్డి ఆందుల కెంతమాత్రము సంగీకరింపకుండెను. అతనికి 14 వత్సరముల వయస్సు. అంత వరకును వారి ఇంట్లో అందరు పరస్పరానురాగముతో నుండిరి.

9-12-28 తేదీన గురురెడ్డి ఇంటిపెరటిబాడ్లో పనిజేయుచుండగా తిరిపాలురెడ్డి తిరిగిబండియెడ్ల నమ్మెచుట యెత్తెనట. గురురెడ్డి ముసలియౌతని నెదిర్చి బూతులుతిట్టెనట. అంత వరకు తిరిపాలురెడ్డి గురురెడ్డినిగాని మరెవ్వరినిగాని తిట్టెయరుగడు. కుర్రవాడి నమ్మడాతడు తిరిగితిట్టెనట. అప్పుడు నాకుర్రవాడు పారపట్టుకొనివచ్చి ముసలివానిని కొట్టెననియు, అంతట తానాగ్రహము నాపుకొనలేక ప్రక్కనున్న గొడ్డలిని తీసికొని గురురెడ్డి తలపై వేయగా నాతడు క్రింద పడి పోయెననియు, ఇంతలో తనకు వెల్లెయైతి ఇంకను నాల్గుబెట్టులు కొట్టితిననియు తిరిపాలురెడ్డి చెప్పెను. తరువాత తిరిపాలురెడ్డి లోనికివెళ్లి బల్లెమువంటిదాని నొకటిదీసికొని పొట్టలో పొడిచికొనెననియు తరువాత కోలుబద్దకుజని అచ్చట బురుజుపై నెక్కి క్రిందపడుటకు ప్రయత్నించెను గాని పడలేదనియు పాడులు తెలుపుచున్నారు. గురురెడ్డి చచ్చిపోలేదని కొందరు తెలియజేయగా అతడు దిగివచ్చెను. అప్పుడాతనిని పట్టుకొని ఆతని ఆయుధమును లాగివేసిరి.

కర్నూలు సెషన్సుజెడ్జియగు జె. సి. హెచ్. పాలగుగారు, ఈకేసును విచారించి 4-8-24 తేదీన ముద్దాయిపై యావజ్జీవశిక్ష విధించుచు, ముద్దాయి స్వభావముచే మంచివాడనియు 60 వత్సరముల వృద్ధుడనియు, కుర్రవాడువచ్చి తననుతిట్టుచుండుటచే నాగ్రహవశుడై హత్యకొనెననియు నెంచి, శాస్త్రమునందు హత్యనేరమునకు నిర్దయింపబడినశిక్షలో తక్కువశిక్షను విధించుచుంటిననియు నుడివెను.

న్యాయమూర్తులు మాధవన్ నాయరు, వాలసుగార్లు ముద్దాయి హత్యయొనర్చిననేరము పూర్తిగా ఋజువయ్యెననియు, ఆత్యంతకు ముద్దాయి హత్యయొనర్చినను వాదన విశ్వసనీయము గాదనియు నెంచి అప్పీలు తోసివేసిరి.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

తిరువాన్కూరు శాసనసభ, సెప్టెంబరు 30:—నేడు తిరువాన్కూరు శాసనసభ సమావేశ మైనప్పుడు 22 క్లాజునుగురించియే చర్చజరిగెను. ఒక రాజీనామా తెలియజేయబడిన దనియు కొన్ని దినములై సతరువాత ఆనవరణముగూర్చి విచారించవచ్చుననియు నూచించబడెను. తిక్కినక్లాజులు తరువాత విచారణకు తీసికొనబడెను హిందువులపట్ల మరణశాసననిబంధనను తొలగింపవలెనను విషయము విచారణకువచ్చి ఆమోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

వర్తకపుగుర్తుల నితరులనుకరించుట

“నందను, పండ్లపాడిపై ఇంజంక్షను త్రువు

(న్యాయమూర్తి వాలసుగారియెదుట)

“నందను” పండ్లపాడిని తయారుజేయు డాక్టరు లక్ష్మణ్ అను నాయన, “ఆనంద” పండ్లపాడి డబ్బీలను ఆకారమును అనుకరించెను గాన, ఆతడట్లుజేయుటకుండు ను త్రువొసగవలసినదని, “ఆనంద” పండ్లపాడి మానేజరుగ పండిత రామనాథశాస్త్రిగారు హోదాగైవారియెదుట దెప్పిన కేటిమనుపైన, న్యాయమూర్తి వాలసుగారిచేనమున తీర్పుచెప్పిరి. ఆనందా పండ్లపాడి కుపయోగించుటబట్టి, దానిపైఎంటింకాకాత్యులను పేరును ప్రతివాది అనుకరించెననియు అందుచే “నందను” అను పేరును గాని అట్టి ఇతరపేరునుగాని అట్టిరేపదలను గాని, డబ్బీలనుగాని యుపయోగించుటకుండు జేయవలెనని ఫిర్యాదిగోరెను. ప్రతివాది మాడుపర్యాయములను పండ్లపాడి పేరును మార్చుటనుజూచినయెడలను, చాలవిధములలో ఆనందాపట్టిలవలె తమ డబ్బీలను తయారుజేయుటను గాంచినయెడల, ఫిర్యాది తయారుజేయుపండ్లపాడిగా భ్రాంతినిగలుగ జేయుటకు దోహదించెనని న్యాయమూర్తియెంచిపిర్యాదిగోరెనటుల ప్రతివాదిపై ఇంజంక్షను త్రువు జేసి ఫిర్యాదికి రు రిల నామమాత్రసప్తములను, న్యాయపు ఖర్చులను చెల్లించునట్లు తీర్పుచేసెను.

ఎన్. చొరసామియ్యంగారు ఫిర్యాది తరపున, ఎస్. గోవిందాచారి సి. ఎస్. కృష్ణ సామియ్యంగారు ప్రతివాదుల తరపున వాదించిరి.

ఆంధ్ర సేతనము

ఒక క్రొత్త ఉత్తరాది బ్రాహ్మణహోటలు

బందరు పట్టణవాస్తవ్యులను శ్రీయుత మంత్రాల సత్వ శారాయణగారు నేడు చెన్నపురిలో లింగిచెట్టిపిల్లిలో విశాలముగు 309 వ నంబరు గృహమున యాభోజనశాలను ప్రారంభించిరి. రాజమహేంద్రవరమునుండి వంటబ్రాహ్మణులను పిలిపించిరి. గృహము చాలకుశ్రుముగానున్నది. మేడమీదనే భోజనములు ఏర్పాటుచేయబడెను. గదులు చాలబాగుగా నున్నవి. చాల కిటికీలున్నందున గాలిబాగుగా వచ్చుచున్నది. నేటికి చెన్నపురిలో మరల పరిశుద్ధముగు ఉత్తరాదిభోజనము సమారాధన వంటలతో లభించినందున జిహ్వ లేదనిచ్చినది. పచ్చికందిపప్పుతో ముంచెత్తు అరవ హోదాశ్చ కొశంబు కూటురసములబాధ వదలినది. మంచిపాకమున బడిన దప్పకము, చారు తరనుగుచారు, చవులూరుపచ్చడి, వేయించివండిన ముద్దకంది పప్పు మంచి నెయ్యి బాగుగానున్నవి. వీరిది ప్రారంభకూరత్వ మేగాక సరిగా పాడువుగా శాగ్రతగా భోక్తలకు హితవుగా రుచిగా ఆకర్షకముగా తామునవ్వపడకుండా దానిని నిర్వహింప గలుగుదురుగాక. ఈశ్వరు డట్లనుగ్రహించుగాక. (ఒక అంధుడు)

ధిల్లీ, సెప్టెంబరు 30:— తెలిభోను తెలిగ్రాము లన్నియును పాడైపోవుటచే నిన్న సాయంత్రము నుండి సిమ్లాతో వర్షమాసములు నడపుటకు వీలులేకుండెను. విడవకుండ మూడు దినములనుండి వర్షముకురియుచుండుటచే మసోరీకును రాజ్ పూరుకును రాకపోకలకు భంగముకలిగినది ఒక మసోరీవార్త తెలియజేయుచున్నది. మసోరీకిని రాజ్ పూరు నకును మధ్య కొంచెము దారి కరగిబారెను. హరిద్వారము, ఋషి కేశ్ నుధ్యరైలు గండ్లుపడెనని తెలియుచున్నది. వాతావరణము బాగుగలేనప్పటికిని వానలుతగ్గినవి. (అ. ప్రె.)

దీపావళి వినోదము

మతాబాబది

ఇది సాధారణముగ కవర్లో అమ్ము తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిర్వికారి దానికంటె ఫదిరెట్లకు వకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచాక. నుమారు 60 గజములు ఒడ్డి చుట్ట 1 కి 1.12-0 ,, 80 గజములు ఒడ్డి చుట్ట 1 కి 0.15-0 వర్తకులకు పేరుధరలు రు 2 కు మించిన అడ్డర్లకు పోట్టుఖర్చులు ఉచితము నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

మదరాసు కార్పొరేషను

ట్రాముబండ్ల సభివృద్ధి జేయుట

నిన్నటిసాయంకాలము చెన్ననగర పురపాలక సంఘము యొక్క సమావేశము ది|| ౨|| వి. తిరుమలపిళ్ళెగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. 25 గురు సభ్యులును, కమిషనరు జి. టి. బోసుగారును హాజరైరి.

నీటివనరు

మైలాపూరునందు నీటిపంపులవనరులు సరిగా లేనందున తగినవిధమున గావించవలెననియూ, నూచింపబడెను. అధ్యక్షులు తమకు సాధ్యమైనంతవరకు చక్కబెట్టెన మనిరి.

యస్. వేణుగోపాలకృష్ణగారు ఒక్కమైలాపూరునందే గాక పట్టణమునందు చాలభాగములందు నీటివనరు తక్కువగా నున్నదనిరి.

మదనగోపాలనాయుడుగారు నీరు మొదటి అంతస్తులకు బాగుగ ప్రవహించుట లేదనియు, 2 గంటలవరకైనను ఎక్కువ తక్కి నుపయోగించి నీరు పైకిపారునట్లు చేయవలయు నని చూచించిరి.

వైద్యశాల మార్పు.

13 వ డివిజనునందు దున్న కార్పొరేషను ఆసుపత్రిని 11 వ డివిజనుకు మార్పులను గురించి మదనగోపాల నాయుడుగారు, ఇంతకు క్రితము ఉన్నస్థలమునందే యుంచుటయో లేక వీరుజనులు నివసించెడి మరియొక స్థలమునకు మార్పులయో జరుపదగునని చూచించిరి.

అధ్యక్షులు తాముచెల్లి పరీక్షించెదమని చెప్పిరి. రేపే దానిని మార్చిన బాగుండు నని మదనగోపాల నాయుడుగారు తోరిరి.

అధ్యక్షులు లట్లు జరుగుట కష్టమనిరి.

సామి వెంకటాచలకృష్ణగారు ఆసుపత్రియొక్క మార్పునుగురించి తనకు తెలియు నని ఒకచో ప్రవరింపజేసిన దనియు బవరుగారి తనిఖీవరకు తనకు తెలియదనియు తన డివిజనుకు ఈవిద్యాలయము అత్యంతావశ్యకము గాదనియు నుడివిరి.

అధ్యక్షులు ప్రాంతస్థలము ఇదివరకున్న స్థలమునకు 100 గజముల దూరమందు మాత్రమేగలదనియు ఇది తాత్కాలికముగా మార్చనియు జెప్పిరి.

ప్రస్తుతము వైద్యశాలయొక్క గృహభామందు రు 90 లకు మారు రు 100 లు అద్దె అడిగినాడనియు, కొన్నిమాసములవరకు పెంచబడిన అద్దెను ఇచ్చుచుండి ఈలోగా స్వంతభవనము నిర్మింప వచ్చుననియు 11 వ డివిజనులోని భవనంతులు మార్పుదలను గురించి తమ అసమర్థులని చెలిపిరనియు బల్కిరి.

కమిషనరుగారు తాము ప్రస్తుతభవనమును గాంచియున్నామనియు చాల అసౌకర్యముగ నున్నదనియు ఇంటియజమాని భవనమును బాగుచేసెదనని అంగీకరించెననియు అట్టివి జరుగక పోయినను అద్దెమాత్రము రు 10 లు అధికము గోరుచున్నాడనియు ప్రస్తుతిస్థలమునకును క్రొత్తస్థలమునకును మారమధికము గాదనియు అడియెను తాత్కాలికమే ననియు నుడివిరి.

శ్రీ రామ లు నాయుడుగారు 13 వ డివిజనునందు వైద్యాలయము ముంచగోరిరి.

ట్రాముకంపెనీవారికి దారి అద్దెను తీసివేయుచు నగర మందలి యంత్రములపై ప్రయాణపు టెర్మాలు గుత్త కిచ్చుటకు కాన్సిలువారు 22.2.1924 లేదిన నిరాకరించిరి.

మద్రాసు ఎలెక్ట్రిక్ ట్రామువే కంపెనీ జాయింట్లు మ్యానేజరు క్రిందివగతులకు సమ్మతించిన ట్రాము జంటదారులనువేయుటకు డైరెక్టర్లు అంగీకరించెదరని 8.4.24 న ఉత్తరము ప్రాసీయండిరి.

వరతులు

(1) ప్రస్తుత మున్నట్టియు, ముందు వేయబడునట్టియు ట్రాముదారులపై అద్దెను పూర్తిగ రద్దుచేయుట

(2) బండ్ల లైసెన్సు పన్నును ప్రస్తుతమున్న రు 100 ల నుండి సె|| 1.కి రు 25 లు చేయుట.

(3) ట్రాములను వేయురోడ్లు భాగముయొక్క పోవణలో సగము కార్పొరేషనువారు భరించుట.

కమిషనరుగారు బండ్లపై పన్నును తగ్గించుటకును దారి అద్దెనంతయు ఎదుగుకొనుటకును కోడ్లయొక్క పోవణ భాగ మంతయు కంపెనీ వారికి వదిలిపెట్టినట్లును సిఫార్సు చేసిరి.

27.6.24 న స్థాయిసంఘమువారు క్రింది విధముగ సిఫార్సు గావించిరి.

(అ) ప్రస్తుత మున్నట్టియు, ముందు వేయబడునట్టియు, ట్రాముదారులపై అద్దెను పూర్తిగ తీసివేయుట.

(ఆ) బండ్లలైసెన్సు పన్నును ప్రస్తుతమున్న రు 100 ల నుండి రు 25 లకు తగ్గించుట.

మరియు కంపెనీవారు (1) ఐలెండునకున్న, (2) పురాతన జైలు వీధినుంచి, క్లెఫ్ట బాటతో కళియనట్లు వాల్టాకున్ రోడ్డు ట్రాముదారియున్న, (3) చూలే హోరోడ్డునుండి సిడెన్ హోమ్ రోడ్డు ద్వారా క్రిస్టియేను పరశువాకము కలియునట్టి మార్గమున్న, (4) వేపేరీ హోరోడ్డు, స్వీట్స్ కార్నర్ నుండి, బారక్కురోడ్డు ద్వారా బకింగ్ హోమ్ మిల్లు కార్నరువకున్న, వైసాబుగ్రామ మార్గములున్న నిర్మించునట్లు సిఫార్సు చేసిరి. పిదప కార్పొరేషను కాన్సిలువారు 16.7.24 న, స్థాయి సంఘముల జాయింట్లు కమిటీవారి కీవిషయమును తెలిపిరి.

మద్రాసు ఎలెక్ట్రిక్ ట్రామువే కంపెనీ జాయింట్లు మ్యానేజరు 29.7.24; 18.8.24 లేదులయందు ప్రాసిన లేఖల యందు, క్రింది విషయములు వ్రాయబడియుండెను.

ట్రామువే కంపెనీవారి లాభములపై కార్పొరేషనువారి కొసగు నూచన జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారు అంగీకరించుట లేదు.

II ట్రామువే కంపెనీ క్రింద వివరింపబడిన ట్రాము మార్గులను వెంటనే వేయవలెను.

(1) ఐలెండునందు విల్లింగ్డన్ ట్రెడ్జినుండి లాకాలేజి నకును

(2) ఎలిఫంటుగేటునుంచి ఉత్తరముగ బెసిన్ ట్రెడ్జిరోడ్డు వరకు, బెసిన్ ట్రెడ్జిరోడ్డు పురాతన జైలువీధి ద్వారా క్లెఫ్ట బాటో 1 వ క్రెక్ నుతో కలియునట్లున్న, (3) సిడెన్ హోమ్ రోడ్డు వెంబడి పెరియమెటు జంక్షను వద్ద 1 వ క్రెక్ ను వరకున్న.

(4) పెరంబూరు బారక్కురోడ్డునుండి బక్కింగ్ హోమ్ మిల్లు మూల దాపునకున్న.

(5) మాంటురోడ్డులో, స్వీట్స్ కంపెనీవద్దకుండి మాంటు రోడ్డుమీదుగా పెంటుబార్జి కెటీడ్రో వరకున్న

(6) చాకలపేట బక్కింగ్ నుండి తిరువొ తియూర్ హాయిరోడ్డుమీదుగా సామకెట్టి ప్రత్యువరకున్న.

(7) రాయపురం బక్కింగ్ నుంచి మన్నార్ సామి కోవెలవీధిలోని పోలీసుస్టేషనువరకున్న,

(8) లక్ష్మీచర్చి మూలనుండి ఆడియార్ టోలుగేటువరకు క్రొత్తమార్గమున్న వేయవలెను.

3 కంపెనీవారు ప్రెమార్గులను 2 సంవత్సరములలోగా వేయుటకు ప్రారంభించవలెను. 7 సంవత్సరములలోపల పూర్తి జేయవలెను. నెం 1 రు మార్గులునల నెం 2, 3 రుల పనికి భంగ మురాగూడదు.

౪ వాలాజోరోడ్డువద్ద కూముకాటవపై వారధిని విస్తరింప జేయుటకు ఖర్చును కంపెనీవారు పెట్టుకొనవలెను. లేనిచో తమ స్వంతవ్యయముపై ట్రాములై సూరకు మరియొక వారధి నిర్మించుకొనవలెను.

౫ ముందు వేయునట్టి ట్రాముమార్గులపై అద్దె పుచ్చు కొనకుండుటయు, బండ్లలై సెన్సు పన్ను సె|| 1 కి రు 25 లకు తగ్గించుటకును సిఫార్సు చేయుచున్నది

౬ క్రొత్తమార్గులను త్వరలో పూర్తిచేయుగలదులకు నై ప్రస్తుతముందు మార్గులపై అద్దెను ప్రెమార్గులన్నియు ప్రయాణమునకు ఉపయోగపడు నాటినుండియు తీసివేయుటకు సిఫార్సు చేయుచున్నది.

౭ వ్యాపారావుగారు బొంబాయి, కలకత్తా కార్పొరేషనుల వారు ట్రాము దారుల అద్దె పల్లీ సే సంవత్సరమునకు మొత్తము 1కి రు 2,20 లు ఆదాయము గాంచుచున్నారనియు, బండ్లకు లై సెన్సుపన్ను లేకని యు, మద్రాసునందు ట్రాములై సుబాడగయున్న, బండ్లలై సెన్సుపన్నున్న కలిసి సంవత్సరమునకు మొత్తము రు 750 లే యనియు, ట్రాములై సుల మెలేజీమొ త్తమునకు ట్రాముదారి అద్దె యు, లై సెన్సు పన్నుతో సహా రు 18,000 లు రాబడియని యు, కలకత్తా బొంబాయి కార్పొరేషనువారి ఆదాయముతో పోల్చిన ఇయ్యది చాలస్వల్పమనియు, మద్రాసునందలి ట్రాముదారులందు నంతే తక్కువయనియు, ట్రాముదారి బాడుగపై ఆదాయము అత్యల్పమైనందున ట్రామువే కంపెనీ వారికి ఏమిన్ని దేనియందును తగినల జూపుట హాస్యాస్పద ముగ నుండుననియు, మోటారు నిర్వహణమునకు కొన్నిళ్లు ముందు పెండ్లర్ నాహ్యరించదగుననియు, ఆడధి చాల స్వల్పమును, త్వరితము ననియు, చాల నాగరిక దేశములందు క్రింద ఇవచదారిపైన తీగలయొక్క బాధ లేకుండ మోటారు నిర్వహణము బాగుగ జరుగుచున్నదనియు, అంతకు క్రితమే గవర్నమెంటువారుమును సేమాతిమును ఇచ్చుచునేసిన ఆర్డులు అధ్యక్షులు తెలిపియున్నారనియు, ట్రాముబండ్లదారి అద్దె పైరాబడి అగిపోయిన చేయునిడెయియు లేననియు పల్కి పిదప నీక్రింది సలహా నుపాదించిరి.

“ప్రస్తుతముందు ట్రాముదారులకు ఇవ్వడున్న బండ్ల లై సెన్సు పన్నును, దారి అద్దెయున్న తగ్గించుటకు ఈసభవారు

దమ అసంగీకారములొప్పును, కంపెనీవారిచే రోడ్ల ట్రాము దారుల శెన్సును పోషింపబడుట యను మానవను ఉపసంహరించుకొని, కంపెనీవారి బాడుగకాలపరిమితినిబట్టి కంపెనీ వారిచే నూతనముగ నిర్మింపబడు ట్రాముదారులందు దారి బాడుగలోను, లై సెన్సుపన్నునందును తగ్గించుచేయుటకు సమ్మతించుచున్నాను.”

సామి వెంకటాచలకృష్ణగారు సవరణను బలపరచిరి.

ది|| బి|| డాక్టరు సి. నరేశముదలియ్యగారు పట్టణ మందలి ట్రామువేలను, కొన్నిస్థలములందలి బస్సు నిర్వహణమున్న మ్యునిసిపాలిటీవేలకు శ్రే వలెనని తా మొకప్పుడు వాదించినామనియు, దానికి కార్పొరేషను ఏమియు శ్రద్ధతీసి వానలేదనియు, వీరలు సరియగు సౌకర్యములు లేకకుండుచున్నారనియు, ఉదయము సాయంకాలములందు బండ్లు భారీగా నుండుననియు, జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి తీర్మానము సమంజసమనియు, ఇతర కార్పొరేషనులకంటె ఎక్కువసౌకర్యములు ట్రాముకంపెనీవారి కొసగుచున్నామనియు, అట్లు చేయక తప్పుటలేదనియు, చాకలపేట ట్రాముదారి ఉత్తరపు టోలు గేటువరకు వృద్ధిచేయు ఉపవాదనయున్న, మవుంటు రోడ్డులైన వైదాపేటవరకు వృద్ధిచేయు ఉపవాదన యున్న, వీగిబోయెననియు, రెండవది కొనసాగినగాని మాంబలనుస్క్రీము జయప్రదము గాజాలదనియు, నుడివిరి.

ది|| బి|| జి. నారాయణస్వామి కృష్ణగారు వ్యాపారావు గారి సవరణను ఆక్షేపించుచు, ట్రాముదారుల సభివృద్ధివరకుని ౨ వ మాంబలనుస్క్రీము అసంభవ మగుననియు, కావున స్థాయి సంఘముయొక్క జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి సిఫార్సును అంగీకరించవలయునని కోరిరి.

సి. రంగనాథం కృష్ణగారు బొంబాయి మద్రాసులకు వాటి కూచుననియు, ట్రాముకంపెనీవారు వీరలకు సహాయము చేయుచున్నారనియు, వారికి సౌకర్యముగలిగించవలయు నని కోరిరి.

సి. భిక్షవ త్త ల నాయు డు గా రు వ్యా సా రా వు గా రి శ వ ర ణ కు వ్య తి రే క ము గ మాట్లాడుచు జనసమర్థమును తగ్గించుటకు ట్రాములైన జనులు పోయి నివసించు చుండులందు వృద్ధిచేయుట ఒక మార్గ మని యు స్థాయిసంఘమువారి సలహాను అంగీకరించవలెననియు కంపెనీవారికి ౨౫ గెలిగించినచో క్రొత్తదారులమీద డబ్బు వెచ్చించుటకు కంపెనీవారిచ్చగించరనియు నుడివిరి.

ది|| బి|| ఓ. తనికాచలంకృష్ణగారు స్థాయిసంఘ జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి సిఫార్సు సంగీకరించుచు, బండ్ల లై సెన్సుపన్ను పూర్తిగ రద్దుచేయక రు 100ల నుండి రు 25లు చేయుచున్నామనియు, 8 లైసెన్సుపూర్తిగ వేయబడిన ఎక్కువ బండ్లు ఉపయోగింపబడును. అందుపై ఆదాయము వృద్ధిగాగల రు ఒకచో రాబడి తగ్గినను జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సు నూచన ల సంగీకరించుటచే సంవత్సరమునకు రు 12,000 కన్నెక్కువ పోదనియు అందుకుమారు ట్రాముకంపెనీవారి వ్యయము పైననే నగరమెల్లడలను ట్రాముబండ్లు నడుచుననియు బొంబాయి బండ్లపద్రాసుబండ్లకంటె శ్రేష్ఠమైనవి గాననియు జెప్పిరి.

సామి వెంకటాచలంకృష్ణగారు మాట్లాడుచువ్యాపారావు గారి సవరణను తరు అగ్గము చేసికొని గృహిరేకులు వాదించుచున్నారనిరి.

డాక్టరు రామకావతు గారు వ్యాపారావుగారి సవరణ సహేతుకమునుసమంజసమునని 12,000 లు పోగొట్టుకలదనియు, ప్రతి వైసాయున్న విలువగలదనియు ప్రయాణికుల సౌకర్యము లకుపాటుబడినచో కంపెనీవారి రాబడి వృద్ధిసాంద్రయుండెదని యు, కంపెనీవారికిపట్టిసౌకర్యమెంపగుట అనివేకమని నుడివిరి.

డాక్టరు ఆశీర్వాదనాదొరగారు వ్యాపారావుగారి సవరణ సహేతుక మనిపలుకుచుకంపెనీవారు ప్రధనుమనదారులను నిర్బించి తదుపరి కార్పొరేషనువారిని సౌకర్యము కొరవలెననియు కంపెనీవారికి నష్టమురా లేదనియు జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి సిఫార్సులను చాలకష్టములువాటిల్లుననియు చెప్పిరి.

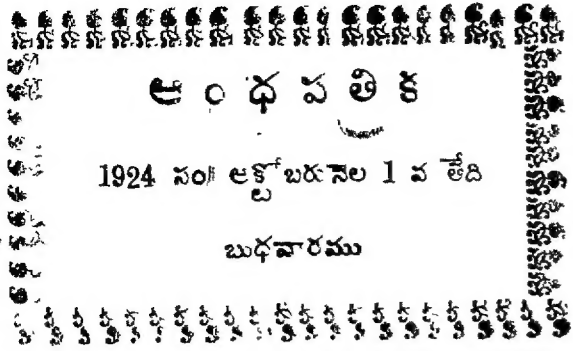
టి.యస్. రామస్వామిఅయ్యర్ గారు జనసమర్థము ను తగ్గించి వీరుజనులు పనిచేసికొనిన పిదప పట్టణమువెలుపల తమ తమ నెలపులకు పోవుటకు ట్రాములై సులు వృద్ధిచేయబడెలే నని జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి సిఫార్సు సంగీకరించుచు, ట్రాముబండ్లు సరిగాలే నావుటలేదనియు జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సు సిఫార్సులో రిక్తాసులోని దురీణల ప్రస్తుతముందు బండ్లకు ౦.75లకు మార్పునలెననియు, గాలినుండి సంరక్షింప బడుబండ్లవిషయమై రు 25లు ఉంచులెనని ఉపవాదించిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు బలపరచిన పిదప రామస్వామి అయ్యంగారి ఉపవాదన తీర్మానింపబడెను.

కె. వ్యాపారావుగారిసవరణ వోటుకు పెట్టబడి వీగిపోయెను.

జాయింట్లు కాన్ ఫరెన్సువారి సిఫార్సు రెవెన్యూ సునందలి సవరణతో తీర్మానింపబడెను.

పిదప సభముగిసినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 నవంబరు 1వ తేది

బుధవారము

కా రి న్య ము

ఇండియా ప్రభుత్వము తగినంత కాఠిన్యము జూపుటలేదని వగచువారు గలరు. హిందూ దేశమున 41 సంవత్సరములు పనిచేసి, ఇటీవలనే ఇంగ్లండుకు సెలవుమీది బయన హబ్బు అను మహానుభావుడు, సెప్టెంబరు 8 వ తేది లండను కైమున్వత్రికు అమూల్యమగు నెకలేఖను వ్రాసెను. హిందూదేశమునం దుద్యోగముజేసిన ఆంగ్లో హైందవు లందరను, ఇంగ్లండునందు ప్రామాణకు లగుచున్నారు. వీరేమిచెప్పిన నదియే ప్రమాణ మగుచున్నది. ఇట్టివారి వ్రాతలకు లండనుకైమున్వత్రి మార్నింగ్ పోస్టు మున్నగు పత్రికలు చోటచ్చు చుండును. ఇంతకాలము పనిచేసి, హాబ్బుగారుకనిపెట్టిన దేమి? హిందూదేశమునం దీనమయమున బ్రిటీషు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠను చులకనజేయుటకు గొప్ప ఏర్పాటు గలదట. 300 సంవత్సరముల యామధ్య ఇంతటి యుపద్రవము రాలేదట. 3 జ మేవనిన, ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠ స్వీయచర్యలవలననే తగ్గెను. పరిపాలనము ప్రజాభీష్టమున కనుకూలముగ నున్నచో, ఎవ రెట్టి ప్రయత్నము సలిపినను ప్రభుత్వప్రతిష్ఠ తిరిగిపోజాలదు. పెట్టియాందోళనమయినను ప్రయోజనకరము గాజాలదు. హాబ్బు బోలువారు సరియగు సలహా సీయక, కాఠిన్యము జూపవలయునని హెచ్చరించుచున్నారు. దండనప్రయోగము దప్ప ఓరి కంకొక పద్ధతి తెలియదు.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు ఏబది సంవత్సరములు ముందుగ ప్రవేశ పెట్టబడె నని హాబ్బుగారి తలంపు. అటులగుచో సంస్కరణములను తొలగించి ఏబడసంవత్సరముల వరకును వేడియండ వచ్చును. ఇంకొకవరును విచారింపబోరు. ప్రజల కీ సంస్కరణము లున్నను లక్షిన్నను నెక్కటే. స్వపరిపాలనమునకు తక్కువయగు సంస్కరణము లను వేసిని భారతీయు లక్షింపించుటలేదు. బ్రిటీషు సరకులను హిందూదేశము బహిష్కరించిన, ప్రజల నష్టము వాటిల్లునని వీరికి భయము గలదు. దేశమునకు స్వపరిపాలన మున్నైన బ్రిటీషు వాణిజ్యమునకు భంగము కలుగుననియు తొప్పిద్రుక్కోట సందేహుల బ్రిటీషు సరకు లిప్పుడు హిందూదేశమున ఖర్చు అగుటచే వాణిజ్య నష్టము గలుగుతుండ జూహి వలయుననియు హాబ్బుగారు గొగ్గలుబెట్టుచున్నార. హాబ్బుగారు విజృంభణము పెట్టడియగుచునే యున్నది. వీరి స్వపరిపాలనము మిన్న ముట్టుచున్నది. బ్రిటీషు సరకులకు మార్కెట్టుగ నుండుటకన్నా హిందూదేశము నిలిచియున్నది? హిందూ దేశము తనసరకులను తాను తయారుజేసికొన గూడదు? తన పరిపాలనమును తాను జేసికొన

గూడదా? ఎన్నటికిని కూడదనియే హాబ్బుగారి యుద్దేశ్యము. హిందూమహమ్మదీయ కలహముల వ్యాపించి యన్న పని హాబ్బుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టినితీ ఏప్రభుత్వమునకును గౌరవ ప్రదము గజాదు.

బ్రిటీషు పరిపాలనము సుసాపితమై యంతకాల మయినను, మతకలహములు తగ్గుటకు మారుగ మఱింత హెచ్చుట, పరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. అధికారవర్గపరిపాలనము స్వపరిపాలనమునకు వెంటనే చోటేయవలయు నని, ఇందువలన తెలియజేమానదు. భారతీయులకు ప్రజాపరిపాలన మక్కరలేదనియు, చనిపోయిననక్కతో వీరి కెంత పనిగలదో స్వపరిపాలనముతో సంతయే పనిగలదనియు, జాతీయజీవితమున కిది ప్రతికూలమనియు, హాబ్బుగారు దెలుప సాహసించిరి. కొంతకాలము క్రీందట్లేవరకు గ్రామపరిపాలనము స్వపరిపాలనము నకు నీయమగ నుండెదదనియు, పంచాయతులు ప్రజాస్వామ్యములుగ పరిణమించెననియు, అట్టిసంస్థలను దొలగించుటచే స్వపరిపాలన మదృశ్యమయ్యెననియు, ఏమాత్రము విచారించినను కనుగొనవచ్చును. హాబ్బుగారి కంతమాత్రము ఓషికగాని, విశాలభావముగాని లేకుండుటచే, వీరి దృష్టి కిది అంతయు అసత్యముగ గనుపించుచున్నది. హాబ్బు బోలువారి హితమును వినియేనా, లేవరుమంత్రులు కలవరపడట? తీవ్రనిర్బంధములకు గడంగుటకు ఓరుద్యక్తు లగుచున్నారనువార్త కాధారము గలదా? కలదనియే తోచును. ఏలనన, సామ్య సమాధానమార్గముల నవలంబింప లేనపుడు ప్రభుత్వమువారికి కఠినశిక్షయే సాధనమగును.

నేషనుపత్రిక రీడింగుప్రభువుగారికి గవించిన విన్నపము, చాల ముఖ్యమయినది. లా, ఆర్డరుల రక్షణమతో అన్నివనలను నెరవేరెనట కల్లయనియు, హిందూదేశవిముక్తికి త్వరలో తోడ్పడకబోయినచో ప్రపంచాభిప్రాయము ప్రతికూలముగ నుండుననియు, నేషను పత్రిక మందలించుచున్నది. రీడింగు ప్రభువుగారు మెనుకబడియుండక ముందుకువచ్చి స్వపరిపాలనసమస్యను చేపట్టవలయుననియు, నేషనుపత్రిక గోరుచున్నది. నేషనుపత్రిక తెలిపిన హితము, రీడింగు ప్రభువుగారికి నచ్చునని తోచదు. ఇటీవలనే రీడింగుప్రభువుగారును, లిట్టను ప్రభువుగారును తమతమ యభిప్రాయములను ఇండియా మంత్రికి తెలిపియుట ప్రచురింపబడెను. నిర్బంధప్రయోగమునే వీరు పత్రికీయగ సూచించినట్లు గనుపించును. ఇందుకు హిందూదేశము తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగి, తన మనోభీష్టమును నెరవేర్చుకొనవలసి యున్నది. ఎవరు బెడరించినను, ఎవరు లాల్చించినను, హిందూదేశము పాటింప నక్కరలేదు. ఇతరులుచే సెడి సహాయముగాని, వారొనర్చెడి షిఫ్టుములుగాని అత్యవసరము. ప్రజలు కృతజ్ఞులులై 'కార్యదీక్షాతత్పరు లగుచో, వారి సంకల్ప మిడారకమానదు. హిందూమహమ్మదీయ సంఘమును బలపరుచుటక, నేడు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గాంధీ మహాత్ముడు ఉపవాసదీక్ష నవలంబించి ఘోరతపము చేయుచున్నాడు. హిందూ మహమ్మదీయసంఘము బలపడినచో స్వరాజ్య మొకదినములో చేపట్టవని

ఆచార్యప్రభులు చంద్రరాయగారు హెచ్చరించుచున్నారు. దీనినివిడిచి ఇతరమార్గముల బట్టు నేలవిడిచి సాముజేయుట యగును. హిందూ మహమ్మదీయసంయోగము అస్పృశ్యతా నివారణము కద్దరునిర్మాణము అహింస మున్నగు సంశయములపట్ల ప్రజలు శ్రద్ధవహించుచో ఎవ్వ రెట్టి యాటంకములు గల్గించినను వాని నవలీలగ దాటవచ్చును. స్వరాజ్యసాధనము ప్రజలహస్తము లందే గలదు. భారతమాతపైనను మహాత్ముని పైనను ప్రజలకు భక్తికలదేని యిక్కార్యములను సాధించుట యవసరకర్తవ్యము. మహాత్ముని యాత్మార్పణము ప్రజలలో నపూర్వదీక్షను పురి గొల్పుగాక!

డిల్లీ సమావేశము

డిల్లీ సమావేశపు వైఖరిపట్ల హిందూస్థాన్ టైముస్పత్రిక మిగుల అసంతృప్తి కనుబటచుచున్నది. ఆదర్శప్రాయకము లగు ఏర్పాటుల నెక్క మారు గా వింప ఏలు లేదని ప్రజలు గ్రహించుట మేలు. పంచాయతి సంఘము నేర్పరించినను, హిందువులును మహమ్మదీయులును అన్యోన్య సహనభావమును జూపిన గాని ప్రయోజన ముండదు. ఇటులనే గోవధను గూర్చి చేసిన తీర్మానము గాని, మసీదులవద్ద మేళము వాయింపు ఏర్పాటుగాని, సఫలమగుటకు ప్రేమయు ఆత్మనిగ్రహమును అవసరములు. మతముయొక్క ప్రధానలక్షణముల నిరుసంఘములవారును గ్రహించుట ముఖ్యము. ముస్ముందు నాయకులహృదయ మాతన్యమును నావలద్రోలి, గాఢసఖ్యమును కనుబటచి, ప్రజాసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులుగావలయును అల్లరులకును దుండగములకును నాయకులై ప్రోత్సహ మొసగక ఏసంఘమువా రిందుకు పాల్పడినను వారిని నిరసించుచో, హిందూ మహమ్మదీయసమస్య అంతరించును. నాయకు లిందు కొరకు పాటుపడినగాని, అనుకూలఫలితము గలుగదు. ఇంతవరకు చేరినవార్తలబట్టి, డిల్లీ సమావేశమునందు అనుకూలవాతాసరణ మేర్పడినట్లు గనుపించుచున్నది గోవధనుగూర్చినతీర్మానము గావించినపుడు, "హిందూమహమ్మదీయ విషయమునకు విజయము గలుగుగాక" యనియు "గాంధీ మహాత్మునికి జయముగలుగుగాక" యనియు ధ్యానములు చెలరేగినని తెలియుచున్నది. డిల్లీ సమావేశమునందుగలిగిన యుత్సాహము పిమ్మటగూడ నిల్చుచో, సమావేశము ఫలప్రదమగును. కలకత్తా సుప్రపాలితుగారు, తమసంతృప్తిని గనుపఱచి, మాలవ్యా, అబ్దుల్ కలాం అజద్ మున్నగునాయకుల సభినందించిరి. డిల్లీ సమావేశముపై దేశద్వేష్యంతయు నిలిచి యున్నది. శలితి మెమగుచోయని ప్రపంచము తిరికించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు పెండులోకములకును మధ్యస్థానమున నిలిచియున్నాడు. జాతీయ లోకమారు ధైర్యము జూపుచున్నారు. నరొక మారు అధైర్యము గనుపఱచుచున్నారు. మహాత్ముని తపము విశ్వప్రపంచమును కంపింపజేయచున్నది. కొందరు భయభ్రాంతు లగుచున్నారు. మరికొందరు నిర్విణ్ణహృదయు లగుచున్నారు. చాల మంది ఆశాభరితు లగుచున్నారు. మహాత్ముని ఉప

వానప్రస్థము, నాయకులను నూతనోజ్జ్వలముగ జేసె ననుటకు నందియములేదు. ఆత్మతేజమును వికసించజేసె ననుటకు నందియములేదు. మతభేదములును జాతిభేదములును తపోమహిమముండర అదృశ్యమయ్యెను. ఏకజాతీయభావము ఎల్లర హృదయములందు ప్రజ్వలింపసాగెను. ఇట్టిస్థితిలో ఇరు సంఘములవారును మరల సోదరభావమును కడిన హిందూ దేశమునకు తీరిని అవమానము గలుగును. మహాత్మునకు విజయము గలుగు నని నాయకులతోపాటు ప్రజలును గాఢముగ నభిలషించెదరు గాక!

కంటకము

త్రాడుబొంగరములేని సిద్ధాంతముల నల్లుచు కాగితములను నిబంధనలతో నింపుచున్న సమయమున, జపానీ ప్రతినిధియగు అడాచీగ రనానారాష్ట్ర సంఘమునందు అడుగులుగ జేసిరి. యూరపియను సభ్యుల కిది ఎంత కంటకము గను నని దో, వారైలు దెలుపుచున్నవి. అడాచీగారు ఆమామూలీగ గాక, మిగుల నాతురముతో ప్రసంగించెను. ప్రపంచశాంతి నెలకొనవలయు ననెన, కలహకారణములన్నియు దొలగవలెను. మనఃస్పర్థల కెడములేకుండు నుండువలెను. ఆసయాప్రజలకు ఆస్థిలియా మున్నగురాజ్యములందేమి, అమెరికాయందేమి, ఘోరావమానము గలుగుచున్నది. చినాదేశమునకు యూరపియనులను స్వేచ్ఛగ రాసీయలేదని, చాలకాలమునుండియు నిందించుచున్న తెల్లవాచు నేడు అట్టిపదతినే ఆసియావాసులపై ప్రయోగించుచున్నారు. యూరపియనులు మాత్రము ప్రాచ్యదేశములలో స్వేచ్ఛగ బ్రవేశించి అన్ని సౌకర్యముల ననుభవించవచ్చును. ఆసియావాసులను రాసీయకుండు కేయట, అంతరింగిక సమస్యయైనను కలహ బీజములను నాలుచున్నట్లు ఒహిరంగసమస్యయగును. ఇట్టిసమస్యలను పరిష్కరించుటకు నానారాష్ట్ర సంఘమున కిధికారములేకుండుట, పొడగుదు. ఇటులనే పరాధీనతను దొలగించి అన్నిజాతులకును స్వరచిపాలనాస్వాతంత్ర్యము నిష్పించుటకు, నానారాష్ట్ర సంఘమునకధికారముండవలయును. హిందూదేశ మిట్టియధికారము నభిలషించును. జపాను కోర్కె నెరవేరుచో, నానారాష్ట్ర సంఘమే అంతరంచు ననియు, అస్ట్రేలియా, అమెరికా మున్నగు దేశములు నానారాష్ట్ర సంఘమున జరిపీలు లేదనియు, లండిను డయిలీన్యూసుపత్రిక నిలపించుచున్నది. ధర్మసూత్రముల నాధారము జనకొనక, ప్రపంచశాంతిని కెవ డులు ఎత్తిబూలుకము. నానారాష్ట్ర సంఘము ఏకైక లగు త్రిముఖ సునిసరపతనిచో, ఈసంఘ ముతరించినను ఏచారించువారుండురు.

పై వాక్యము లచ్చుండవలెను, స్త్రీతగాదాలను పరిష్కరించుట, నానారాష్ట్ర సంఘమున కధికారిమిచ్చుట కంగీకరించు రనువార్త చెరినది. జపానుకోర్కె సఫలమయినట్లులన ఎంచెచ్చును ఇందుకు అడాచీగారి కిసందనపత్రికలు.

తమిళుడు తమిళుడు

ట్రాంపే సౌకర్యములు చిన్నపురిలో నతీరియించుచో, ఎవరును ఆక్షేపించజాలరు. కాని, తనకుమాలిన ధర్మమును మద్రాసు కార్పొరేషను

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గండిమహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

1-10-24

యథా శక్తి ని తోడ్కుడుడు

కోకాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు 49152-12-5 ఇదివఱకు 24179-6-11

ఇదివఱకు 49152-12-5 ఇదివఱకు 24179-6-11

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చీరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తింబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

గావించుట మాత్రము, సంభావ్యముగాదు. ట్రాంపే కంపెనీ తగినలాభమును సంపాదించుచునేయున్నది. కాని ప్రజల సౌకర్యములకవయమై ట్రాంపే కంపెనీ వారు తగినశ్రద్ధ వహించుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో వీరి కింకను ఎక్కుడు సౌకర్యముల నెనగవలసిన యగత్యము గనుపించదు. మోటారుబస్సులు ప్రయాణికుల కెక్కుడు ఓలుగ నున్నవి. నిన్నటిదినము మద్రాసు కార్పొరేషనులో గావించిన తీర్మానము నందు ముందు వేయబోవు ట్రాంపేనులను ట్రాకు రెంటును విధించకుండుటకును, ట్రాంకారు లైసెన్సును తగ్గించుటకును అంగీకరింపబడెను. ట్రాంపే కంపెనీ కుత్సాహకరముగ నుండుటకు, ఇదివరకున్న లైసెన్సులమీదగూడ రెంటును విధింప కుండుటకు నిశ్చయింపబడెను. కే. వ్యాసారావుగారి తీర్మానము చాలఅపాయకర మని ఎంచి సవరణను ప్రతిపాదించిరిగాని, ప్రయోజనములేకబోయెను. మద్రాసులో ట్రాకురెంటుమూలమున వచ్చెడి రాబడి అసలే కొద్ది. బాంబాయి, కలకత్తా కార్పొరేషనుల కధికలాభము చేకూరుచున్నది. ఈకొంచెము రాబడిని సయితము కార్పొరేషను కోల్పోవుట ఎంతవరకు న్యాయమో, లోకులూహించవలయును. ప్రభుత్వము వారికమీద కార్పొరేషనుకు ఋణమియ మని తెలియజేసిరి. ఇట్టిస్థితిలో ట్రాంపేద్వారా వచ్చెడి ద్రవ్యమునుగూడ కార్పొరేషను వదలుకొనిన, ఎట్టి యుప్రదవము గలుగునో వేరుగ చెప్పవలయునా? రేటుపేయర్లు తమయభిప్రాయము నీవిషయమున తెలియబఱచుట యత్యవసరము.

ఆంధ్ర దేశమున మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

ఆంధ్రదేశమున జరిగెడి మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసుసభ్యులను ప్రతినిధులుగ బంపవలయునను కుత్సాహలమును ఓటరులు గనుపజుచున్నారు. బెజవాడలో, కాళేశ్వరరావు, వె.కటాది, గులాంమొహిదీన్ సాహెబుగార్ల విజయమిందుకు చిదర్శనము. వీరు మున్ఫరరును కాంగ్రెసు సభ్యులు. రాజమహేంద్రవరములో కాంగ్రెసు ప్రముఖు లగు డాక్టరు గురుమూర్తి గారిని, పోరులు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనిరి. ఏలూరు, నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములలో నిట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. పోరులు సమధర్మమును ప్రహించుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు సభ్యుల నెన్నికొనినంతమాత్రమున చ్యవహర మంతయు చక్క బడునని తలంచుటకు వీలులేదు. కాంగ్రెసు సభ్యులు నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు తమశక్తి నంతను ధారబోయవలయును.

స్థానికసంఘములలో నందుకు గల యవకాశము లన్నిటిని వినియోగింప వలయును. లేనియెడల స్థానికసంఘములలో కాలమును వ్యర్థపరచి ప్రయోజనముండదు. కాళేశ్వరరావు, గురుమూర్తి మున్నగు ప్రముఖులు మ్యునిసిపలు పరిపాలనమునందు నూతనవైఖరిని ప్రవేశపెట్టి స్వాతంత్ర్యనిర్మాణమునకు తోడ్పడెదరని విశ్వసించెదము.

రైలుమార్గములందు గండ్లు

జోడురోహిలికండ్లు రైలురాత్రిళ్లునడచుట లేదు

రైలిఫోనులు రైలిగ్రాములగెలు చెడిపోయెను
శిల్లీ, నెట్టెంబుల టి:—జగద్రీ, కలహర్ లకువధ్య పశ్చిమోత్తర రైలుదారిలో పెద్దగండ్లుపడెను. నిన్నరాత్రి బాంబాయినుండి ఎహరాన్ పూరు, అంబాలా, లాహోరుమీదగా బోవు రైలుబండి శిల్లీ అంబాలాకాల్ క రైలుమీదగా లాహోరుకు బంపబడినది. సుభార్, అంబాలామధ్య గండ్లవలన యాబండి శిల్లీకి నేటిఉదయమునకు తిరిగివచ్చెను. భాటిండా మీదుగా నది లాహోరుకు బంపబడినది. డేరాదూను, రుషీకేత్ మధ్య జోడురోహిలికండ్లు రైలుమార్గములోకూడ గండ్లుపడెను. హోపూర్, మరాదాబాదుమధ్య రాత్రిలందు బండ్లు నడపబడుటలేదు. దారిబాగుగా లేకపోవుటచే రైలుప్రయాణము రాత్రి యాదాంమీద జరుగుటలేదు. ఈప్రయోజనరైలుకూడ ఆలస్యముగా వచ్చుచున్నది.
మామూలుగా రాత్రి 8-30 గంటలకువచ్చు హోసెంకిరు బండి ఆరుగంట లాలస్యముగా వచ్చినది. కలకత్తానుండి విచ్చు పంజాబురైలు 45, నిమిషము లాలస్యముగా వచ్చెను.
(ఆ. ప్రె.)

దొంగలగుంపు

ఒకమార్వాడీవు త్రకుని ధనముపహరించుట

ఈ మృండుగురు అరెస్టుచేయబడిరి
నాగపురం, కి. ప్రంబు 30:—బండపాటు సేరముక్రింద తొమ్మిండుగురు దొంగలను పాలిస నారు అరెస్టుచేసిరి. తొమ్మిండుగురలో పోలీసు హెడ్డు కానిస్టేబులు డి. టి. గాంగు గాయేర్, డి. ఎ. వీరై నమోదయియు దలచిరి. పున్నంపెందులను మార్వాడీ వర్తకునితో వారిబద్ధిస్తారము బంగారు తక్కిన ధరకు విక్రయించుటకుగలదని కేసు వార్తను నాగపురము రావలసినదిగోరిరి. బంగారముకూడ జూపెదమనిరి. ముప్పదివేల రూపాయల కరంసీ నోట్లతో నామార్వాడీ వర్తకుడు నాగపురం వచ్చెను. వార్తబిని అచటలోనికి దిసి కొనిపోయి బంగారుగడ్డలను జూపిరి. మార్వాడీ నోట్లువారకయ్యగనేవానికి చేతులకును కెలులవేసి పోలీసువారికప్పించెదమని భయపెట్టిరి. ఇకము యారిము వచ్చితిత్వాత సంతెలను చిసివేసి ఆవర్తకుని నొక్కని జగవిడిచి ఆదొంగలు మోటారు బండినెక్కి బావిపోయిరి. అరెస్టుచేసినవారిపై ఆపరేయరూపాయిలనోట్లు యింతి వరకును జూపిరి.
(ఆ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

రాంజేమగొన్నాల్లగారి కష్టములు

అతివాదుల తిరుగుబాటు బెడరింపు

లండన్, సెప్టెంబరు 25:—భారతదేశమును గూర్చి చిక్కులు ఎక్కువగ నుండుటచే అతివాదుల మంత్రి ఇండియా కార్యాలయమును వదలవలసి వచ్చు నని డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక నిర్ధారణగ జెప్పుచున్నది. సాంఘికవాదుల నాయకులందరూ గూడ భామన్ హెండర్స్ గార్ల గూడ మంత్రి పదమునుండి తొలగవలె ననుచున్నారు. వీరు సాంఘికవాదులు గాగను కారణముచే ఇట్లు నడుపుచున్నారు.

దెంగాలు పరిస్థితులు చాల భయంకరముగనున్నవి. ఈవారము ప్రారంభమున మంత్రివర్గపువారి చర్చలన్నియు చాలవరకు భారతవ్యవహారములతోనే నిండియుండెను.

అతివాదుల ప్రభుత్వ చర్యలు భాగ్యదయము ఈ సమస్యమీదనే ఆధారపడియున్నది. పార్లమెంటుకు తగను. అతని పరిపాలనమును గూర్చి తీర్మానము ఆక్షేపించుచున్నారపుడు. ఆతని ఇండియా కార్యాలయమునుండి తొలగించు ఏరికిని ఆశ్చర్యముండదు.

పార్లమెంటులో కట్టుచున్న మనీయు ఆధినివేశ మంత్రి జూచి తృప్తిపడెను. వసంత ఋతువు నాటికి మనీడు పూర్తయగును.

ప్రాంసు గొప్పతనము

బ్రిటిషు యుద్ధమంత్రి ప్రశంస

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 22:—బ్రిటిషు యుద్ధమంత్రి ఇట్లు ప్రశంసించెను. ప్రాంసు జీవితము నాగరకముతో గూడుచున్నది. నాగరకమును ప్రేరేపించు మంచి అభిప్రాయములు ఉద్దేశములన్నియు ప్రాంసులోనే పుట్టిని శౌర్యము అనుభవము ప్రాంసులోనే ప్రారంభమైనది. ప్రాంసు చర్యలు అత్యద్భుతములు. ప్రాంసు అన్ని అవాయములను అత్యంత పరాక్రమముతో నెదుర్కొనెను. 1914.18 లో పోరినటుల ప్రపంచములో అంతగొప్పగ ఎవరును పోరియుండదు. ప్రపంచమునంతను నాగరకమును చచ్చిన ప్రాంసుకు ప్రపంచముతయు కృతజ్ఞతను బాపనలసియున్నది.

జపాను ఎత్తు

సైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడికగతి

జాతిసమితి సిద్ధాంతముల కుప్పద్రవము
లండన్, సెప్టెంబరు 29:—రాత్రి 9-10 జనీవాలో జపానీయుల కనుబరచిన వైఖరి చాలసందిగ్ధావస్థ గలుగజేసినది. టైమ్సుపత్రికా విలేఖరి జపానునుండి తెలుపుచున్నాడు:—జపాను రాయబారి ప్రవేశించెడి సమరసైన్యమును తగ్గించుటకు జేయున్న ఒడంబడికను పూర్తిగ భగ్నముచేసివేయవచ్చును. లేదా మరింత ఎక్కువ భిన్నాభిప్రాయములను గలుగజేయవచ్చును. జాతిసమితి సిద్ధాంతముల ప్రకారము ప్రతిజాతి వారును తమసామ్రాజ్యాధికారము నుంచుకొనవచ్చును. ప్రశ్నలన్నియు జాతిసమితి గృహకృత్యములవంటివని జెప్పి ప్రశ్నలనుపసంహరించుకొనవలెనన్న జపానులంగీకరించుటలేదు. ఇదియే జాతిసమితి సిద్ధాంతములమూలమును కడలించుచున్నది. జపానుల సెంటిమెంట్రము అంగీకరింపరాదని అందరును చాలవరకు ఏకగ్రీవముగ నున్నారని తెలియుచున్నది.

సైన్యముల తగ్గించునంది

జపానుసవరణ-ఉద్దేశము వెల్లవేరెను

(అంధ)పత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

జనీవా, అక్టోబరు 1:—జాతిసమితి సభకుందు తగ్గించు సైన్యముల సంధిని గూర్చి జరుగుచున్న చర్చలో, ప్రపంచ శాంతి భంగకరమగుననియు, సంధివరకులకు నిర్మాణమొనర్చు

నట్టివియు నగు దేశవిషయములలో జాతిసమితి జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనని గోరుచు జపానుప్రతినిధి గాంచిన సవరణ గూర్చి చర్చ నిన్న ముగిసినది. ఈవిషయమును చర్చించుచున్న ప్రత్యేకసంఘమువారు చర్చనాయకముగ నిబంధనను వేరొక విధముగ వ్రాసిరి. ఒడంబడిక నిబంధనలలో 11 వ నిబంధనను, అనగా తగవులు పరిష్కరించుటకుగాను సభవారు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును అని అధికారమిచ్చు నిబంధన తిరిగి అమలులో నుంచుటచే జపానుకుగల అక్షేపణ తొలగిపోయినది. సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

జర్మనీ ఆయుధ పరిశీలనము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయం 7.55 జాతిసమితి వారు జర్మనీ ఆయుధ పరిశీలనమునుగూర్చి సూచించువిధానమును జర్మనులు చాలవరకు ఆక్షేపించెద రనుకొనుచున్నారు. మితవాదులుగూడ నిరాకరించెదరట. జర్మనీకిగూడ పరిశీలనలో జోక్యమియ్యకున్న ఎంతమాత్రము అంగీకరింపరనుచున్నారు. చుట్టుప్రక్కలన్న చిన్నదేశముల పరిక్షకు జర్మనులు తమకు అధికారములేకుండ ఒప్పుకొనరు.

సైన్యమును తగ్గించుఒడంబడిక

గొప్ప అవాంతరము

జనీవా, సెప్టెంబరు 30:—ఒడంబడికను దయారుచేయుటలో గొప్ప అవాంతర మేర్పడిన వనియే జెప్పవచ్చును. అదాచి గారు తనపట్టును విడుచుటలేదు.

దొమినియనులు జపానుసవరణ సంగీకరింపరా దనుచున్నారు. జపానును వ్యగ్రులగనే భావింపవలె ననుచున్నారు. ఒక రాజ్యమును ముట్టడించి అది గృహకృత్యముని జపాను జెప్పును. అదియే జపానుల సవరణకర్తమని దొమినియనులు అనుచున్నవి. కుటుంబసంబంధమైన శాసనముల నుల్లంఘించిన యుద్ధమున కవసరము లేకుండ ఏర్పాటు జేయవలెనని దొమినియను ప్రతినిధులు తెలియజేసిరి. దండెత్తుటకు అవసరములేకుండ ఏర్పాటు జేయవలె ననిరి. జపాను సవరణ సంగీకరించిరేని యునైటెడ్ కింగ్డమ్ జాతిసమితిలో ప్రవేశించుట ఎంతమాత్రము పడదనిరి. నేడు ఉపసంఘములవారు సమావేశమగునదీ లేనదీ నిశ్చయముగ జెప్పటకు వీలులేదు.

జపానుల అసాధ్యముగు కోరిక

డెయిలీన్యూస్ పత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జపానుకోరిక అసాధ్యమైనది. జపానుల సవరణ ఒడంబడికను తుడిచివేయుటకు ఉన్నది. ఒక జాతివారి కుటుంబవ్యవహారములందు జాతిసమితికి జోక్యము కలుగజేసికొను హక్కును అంగీకరించుటవలన ఎక్కడలేని కలవర మేర్పడును. కంగారుగ నుండును. ప్రాయశః జాతిసమితి అంతరించుట తలపెట్టించును. అమెరికనులు క్రొత్తగజేసిన వలసశాసనముల కోపమును దీర్చుకొనుటకు జపానులు ఈయొత్తు నెత్తిరని తెలుచున్నది. అందుచే జపానుసవరణ సంగీకరించిరేని అమెరికా సమితిలో జేరుటకు వీలుపడదు. ఇది తథ్యమని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నది.

రషియాపరిస్థితులు—కల్లోలము

కల్లోలమునుగూర్చి డెయిలీక్రానికలు పత్రికావిలేఖరియట్లు తెలుపుచున్నాడు 1,40,00,000 మందిని ఎవరో స్వల్పసంఖ్యాకులు కృతనిశ్చయాలై మహోద్యమముతో కీలుబొమ్మలనాడించి నలుల గజగజ లాడించుచున్నారు. 1920.21 లో ఎంతయో పాడుగనుండెను. ఇప్పుడు కొంచెము బాగుగనున్నది. ఇంకను విదేశీయులకు జీవనవ్యయము ఎక్కువగ నున్నది. వేడినీటి స్నానము 1 కి 7 పిల్లలగులగును. మాస్కోలోనే జీవించుటకు అందరును గోరుచున్నారు. విధిలేక కొలదిమంది మాత్రము రాష్ట్రములందున్నారు.

మాస్కోలో ఇప్పుడు జవసమృద్ధము విస్తారముగ నున్నది. ఒక్కొక్కదికి 5 గురున్నారు.

కిటికీతలుపులు మతసంబంధముగ బొమ్మలతో నిండియున్నవి. ఇవి అపహాస్యముగ వ్రాయబడుటచే మతభక్తునికి కోపముగనున్నది. యుద్ధసమయమున లండను ఉన్నటులే ఇప్పుడు మాస్కోనగరమున్నది. ప్రభుత్వమువారు అన్నిహోటెళ్లను, భవనములను స్వాధీనము జేసికొనిరి. నగరమంతయు విరకుతాధికారుల హస్తగతమైయున్నది.

వలస శాసనములు

వాషింగ్టన్ వార్త

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—వలసశాసనములు కుటుంబ సమస్యలని అమెరికను అధికారులు సదా సభను జాగ్రత్తగ కనిపెట్టి చూచుచున్నారు. ఈ ఎత్తును జపానులు అమెరికా నిమిత్తము ఎత్తలేదని నమ్ముచున్నారు.

వైచి తీర్మానము

పార్లమెంటు, సెప్టెంబరు 30:—వైచి తీర్మానమును తగ్గించువిషయమై సభను సమావేశముజేయుటకు ఆలస్యమైన కొన్ని మరతులకు లోనై ఒడంబడికను సంతకముజేయుటకు తమ ప్రతినిధులకు ప్రైవేటి ప్రభుత్వమువారు త్రువు నిచ్చిరి.

మరణవార్త

ఆంగ్ల సారస్వతసంపాదకులైన హ్యూలియోవినుగారు దివంగతులైరి. (ఎన్ వైక్లోపీడియా బ్రిటానిక).

జర్మనీ, జాతిసమితి సభ్యత్వము

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—హెరియట్, మగ్డోనాల్లుగారికి జర్మనులు జాతిసమితిలో జేరుటకు కొన్ని మరతులను చెబుపుచు పత్రము నొకదాని నందజేసిరి.

ఐరిషు సరిహద్దుతగవు

ఒడంబడిక కుదురు టసాధ్యము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయము 12.55. అనుకూలముగ సరిహద్దు సమస్యను పరిష్కారముచేయుటకు సర్ జేమ్స్ క్రెయిగు గారు ఏర్పాటుజేయును. ఒడంబడిక కుదురకుండజేయుటకు ఉభయపక్షములందును పట్టుదలగలవారున్నారని క్రెయిగుగారనిరి. వీరు దీనివలన గలుగు ప్రతిఫలములనుగూడ లక్ష్యము చేయుట లేదనిరి. ఐర్లండులో మాత్రము నిదానము గలవారు చాలమంది దీనివలనగలుగు ప్రతిఫలములను భయంకరముగ జూచుచున్నారు. ఎటులైనను వీటిని లేకుండ జేయవలె ననుచున్నారు. ఏదోమార్గమును వెదకవలె ననుచున్నారు.

రషియాపరపతి

సోవియటులయందు అపనమ్మకము

బ్రిటిషు పార్లమెంటుసభ్యులయభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—ఉదయం 1.25 బ్రిటిషు పారిక్రామి: వర్తమంతరపున బాల్టికుదేశములను జూచినచిన్న కామస్సు సభ్యులు తిరిగివచ్చిరి. రషియా అంతటను బ్రిటిషుపరకము నుద్దేశించుటకంతయొ అవకాశమున్నదనిరి. రషియాసరిహద్దుగ నున్న ఒక్కదేశముగూడ రొక్కమిచ్చినగాని ఒకసరుకునుగూడ ఒకరోజుగూడ అరువిచ్చుటలేదని పార్లమెంటుసభ్యుడు హ్యూనసుగారు తెలియజేసిరి. ప్రస్తుతపాలనములో రషియాపరపతి అంతయు పూర్తిగ నశించెనని రాచియేజే త్తలు, బ్యాంకరులు, వర్తకులు, ఏకగ్రీవముగ జెప్పుచున్నారు.

మగ్గొన్నాల్లగారు

విస్తృతకంపెనీ వాటాలు

అమెరికనుపత్రికల వ్యాఖ్యలు

న్యూయార్కు, సెప్టెంబరు 16:—ప్రజాసేవను సమర్థతతో జేయుటకు మగ్గొన్నాల్లగారికి మోటారుబండి అవసరమని న్యూయార్కు టైమ్సుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

యూరపులో శాంతిని నెలకొల్పుటకు మగ్గొన్నాల్లగారు జేసిన సేవకు ఏమిచ్చినను ఇయ్యదగినదీ. మోటారుబండికి తగిన సేవనుజేసిరి. ప్రతిదేశములోను ప్రజాసేవసేవయందు ఆశక్తులైన అధికారులకు స్నేహితులు ఆర్థికసహాయ మొనర్చుట అచారముగలదు. అనగా స్నేహితులనుండి అప్పుదీసికొనుటగలదు. అని టైమ్సుపత్రిక యనుచున్నది. అమెరికాలో తనకుటుంబార్థము ప్రజాసేవనుండిగూడ మరలుట ఆచారమున్న దనుచున్నది. ఈ మోటారుబండినిగూర్చి అమెరికా వార్తాపత్రికలు అంత ప్రమాదముగ ఆలోచించుటలేదు.

ఇరాకురహద్దు సమస్య

ఇంగ్లండు పరిస్థితులు

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—ఇరాకు ఉత్తర సరిహద్దును గూర్చి జాతి సమితి వారు జేయు విచారణ ఫలితమును పూర్తిగా అంగీకరించుటకు బ్రిటన్ ప్రభుత్వము సిద్ధముగ నున్నదని వార్తాపత్ర ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

ఈ కుమ్మరిలు ముందుగ సమితి తీర్మానమును అంగీకరించుచున్నట్లు బ్రిటన్ ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించి ప్రాయమును మార్పు కొనుటకు ప్రయత్నించుననిరి.

జారియా దుస్తి

స్టాండ్, సెప్టెంబరు 16:—కర్నూలు జారియా తగాదాలో కోర్టు ము క లు గ జే సి కొ న వ రె న ని జారియా అధ్యక్షుడు బ్రిటిష్ ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారికి జాలి కలుపునటుల తేజనంపిరి ఈతగవును శాంతియుతముగ ఏర్పాటు చేయవలెననిరి. బోలిషివికులు ఎక్కువ సహాయముతో బాటూడుమీద తేనుచున్నారట. వృద్ధులను, స్త్రీలను, పిల్లలను జంపుచున్నారు. శనములను రైలు పట్టాలమీద పారవేయుచున్నారు. ఇండ్లను తగలబెట్టుచున్నారు ముక్కుప్రక్కల గ్రామములను పరకరామప్రతి నొనర్చిరి. ప్రజలను కత్తులతో జంపుచున్నారు. ఆయుధములను దాల్చుగల వారందరను సమరముని ప్రవేశించిరి. జారియా చరిత్రమైన ఇంతరక పాతమును సంరంభ మెన్నడును జరుగలేదు. సోవియటు సంఘములో జేరు నటుల జారియాను బోలిషివికులు బలవంత పెట్టుచున్నారు.

మోసల తగవు పరిష్కారము

(ఆంధ్ర ప్రతిక ప్రత్యేక తంతివార్త)

జిసీవా, అక్టోబరు 1:—జాతి సమితి సభియందు మోసలు తగవు పరిష్కరించుటకు ఉపసంఘ మేర్పడినప్పుడు ఫార్మరు ప్రభువుగారు సహద్దు పరిస్థితులు వివరములతో వచ్చినట్లునూతన వార్త దెలుపుచున్నది నుడివిరి. ఇట్టి తగాదా యుండగూడదను విషయమున బ్రిటిష్ వారి తరపున ఆయన సంపూర్ణముగా తిని చెలిపెను. ఘోరతగాదు గూడ అట్టి సమాధానమునే చెలిపిరి. ప్రత్యేక సంఘ విచారణకు ఖర్చులను ఇరుపక్షములవారు భరించునట్లు ప్రకటించబడెను.

ఇరాకు తగవు యుద్ధము జరుగదు

(ఆంధ్ర ప్రతిక ప్రత్యేక తంతివార్త)

కామరూప సభలో ప్రశ్న

లండన్, అక్టోబరు 1:—నిన్నను కామరూప సభలో ఇరాకును గూర్చిన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా థామసు గారు, బ్రిటన్ టర్కి దేశముల మధ్య యుద్ధము జరుగనేరదని స్పష్టముగ చెలిపిరి. పరిస్థితులను బాగుగ వివరించినపిదప, యిట్లు చెలిపెను. టర్కి వారు ఆక్రమించుకొనుటనుగూర్చి నిరసనము దెలుపుచు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ మంపినదానికి ప్రత్యుత్తర మింకను రాలేదు.

భారత రాజకీయ పరిస్థితులు

ఎన్. ఆర్. దాసుగారి అభిప్రాయము

(ఆంధ్ర ప్రతిక ప్రత్యేక తంతివార్త)

అక్టోబరు 1:—భారతదేశ రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి బెంగాలు అధ్యక్షులు జనరలు ఎన్. ఆర్. దాసుగారు ఏషియా సిక్ రివ్యూ అనుపత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి. ఆంగ్లేయులలో మూడు ముఖ్యకక్షల నాడుతులుగూడి సంప్రదించి తాము ఇం శియా విషయముల నెట్లు పరిష్కరింపవలసినదియు, ప్రస్తుత సంధిగిట్టితినిగూర్చి గాక అధినివేశ సాంప్రదాయముల దెచ్చి పెట్టుటను గూర్చిగూడ యెట్లు నెరవేర్చవలసినదియు నిశ్చయించవలెను.

జర్మనీయుజము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జర్మనీ పునర్నిర్మాణము నిమిత్తము ఇంగ్లాండులో యుజము వనూలు జేయబడును. అది వచ్చేవారములో ప్రారంభింపబడును.

ఈజిప్త పరిశోధనలు

లండన్, సెప్టెంబరు 15:—ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారును, క్వార్టరు గారునులక్కారు పరిశోధనలవిషయమై ఒడంబడికలను జేసికొనిరిని తెలియుచున్నది.

వాహబీ దురంతములు

విషయమై హుసేనురాజు ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ముందు హెచ్చరించకుండగనే మెక్కాను ఆక్రమింప యత్నించుచున్న వాహబీలు గ్రామములమీద బడెదరు. బందీలను వెంటగొని పోవడు. స్త్రీలను మన్నించరు.

ఒక్క బ్రిటిష్ సాయుధశకటములు, విమానములు వీరి ఆగడములను అరికట్టుచున్నవి.

నర్కర్ష పక్షి సంపాదకునిపై నేరమును తీసివేయుట లజ్జా కరమనియు ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక వాదులకు భయపడి నేరమును త్రోసివేసినదియు. ఈవిషయమై పార్లమెంటులో ప్రశ్నించవలెనని చర్చిలుగా రుపన్యసింపిరి.

రీడింగ్ ప్రభుని యవకాశము

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమునిచ్చెదమని ఇంగ్లండ్ మిచ్చిన ఆభయమును ఎంత నష్టకష్టములైన ఓర్పుకొని నెరవేర్చవలెనని ప్రాత గవర్నరు జనరలు, గవర్నరులు తెలుపుచున్నారు. దీమీదనే బ్రిటన్ ఇండియాకు సంబంధము ఆధారపడియున్నది సక్రమపరిస్థితులను నిలబెట్టుటకు బ్రిటన్ ప్రజలందరను తోడ్పడెదరు. బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ మాటిమాటికి ప్రకటించు విధాంతములకు భిన్నముగ ప్రవర్తించవలసివచ్చినేని ప్రపంచము విరోధముగ నుండునని తలంచరాదు. రీడింగ్ ప్రభువునకు ఇది మంచినయము. మూలదాగుటకు బదులు తాను ప్రత్యక్షముగ చర్యనుదీసికొనుట మంచిదని నేమను అతీనలం, అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వెంట్రి ప్రదర్శనము

మద్రాసు కోర్టులో బ్రాహ్మణేతరులకు అమర్యాదను జూపుచున్నారా?

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 30:—మద్రాసు కోర్టు ఆఫీసరు బ్రాహ్మణేతరులను నమ్మక వారిని అగౌరవించుచున్నారని సెప్టెంబరు 31 తేదీన జస్టిసు పత్రిక వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసమును గాంచి “నవకార్” లండన్ విలేజిరి ఆశ్చర్యమును గనపరచుచు తంతి చేయుచున్నాడు. అట్టిచూట లన్నియు, అబద్ధములనియు హైందవశివీయలోకల్ మద్రాసు కోర్టు చక్కగాను దుపబడుచున్నదనియు మద్రాసు రాష్ట్రములో పరిశ్రమలకు గల సాధ్యతలను గురించి తెలియజేయుటకు సుందరాచార్యులవారే తగినవారనియు వీరు చెప్పుచున్నాయి. “మాన్వేపురు గాగ్ యను డెయిలీ మెయిలు” పత్రికలను గురించి చెప్పినమాట లెంత మాత్రమును సరికావనియు, వలసినయెడ వారి నడిగియే తెలుసుకొనవచ్చుననియు వీరు చెప్పుచున్నారు. ఇదియునుం గాక ప్రదర్శన విషయము మిగల శ్రమయైనపనియనియు, నిరాధారములగు యిటువంటి దూషణవాక్యములు పల్కినట్లయిన శ్రద్ధగా పని చేయువారికి నిరాశ జనించుననియు వీరు నెలవిచ్చుచున్నారు.

డెవలెపు మెంటు కార్పరేషన్ ఆఫ్ యిండియా

బిల్లి మోరాగారు పరీక్ష నడిపెదరు

ఢిల్లీ, సెప్టెంబరు 30:—డెవలెపు మెంటు కార్పరేషన్ ను ఆఫ్ యిండియా డైరెక్టరులను బరీక్ష చేయుచున్న బిల్లి మోసన్ శిక్షిణి గారగు డి. జాన్ సన్ను గారు యూనెల 1 వ తేదీ మొదలు 4 వ తేదీవరకు విచారణచేయుటకు నియమించిరి. ఆఫీసు లిక్విడేటరు, యస్. యి. బిల్లి మోరా, న్యాయవాది సహాయముతో విచారణ నడుపుటకు వచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

శాంతాష్ కుమారిగుప్తగారి తగవు

ఆనందబజారు పత్రిక సంపాదకుని మీద

సంపాదకుని వివరమైన సమాధానము

27.9.24 తేదీని ఆనందబజారు పత్రికా సంపాదకుడు, సర్వేంద్రనాథ్ వజాంబారుగారు అమృతబజారు పత్రికలో నిట్లు వ్రాసిరి:—శాంతాష్ కుమారి గుప్తాగారి కొక ఓడ పుట్టెనని ఆనందబజారు పత్రికలో ప్రచురింపబడిన విషయమై కొంత సమాధానమును నేను చెప్పవలసియున్నది. మంగళవారము నాటిరాత్రి ముద్రింపబడిన యొక అధికశ్రమ ఆనందబజారు పత్రికలో బుధవారమునాడు ప్రచురింపబడినది. ప్రస్తుత తగవు నకు కారణముగ నీవిషయ మిఅధిక పత్రమునందు వెలువడెను గట్టి విచారణ సల్పినపిమ్మట గూడ అవిషయ మిఅధికపత్రమున నెట్లు ప్రచురింపబడినదో నాకు గ్రాహ్యముకాలేదు. వార్తాపత్రికలో బ్రచురింపబడు ప్రతి అంశమునకును సంపాదకు తరవాదియైనప్పటికిని ప్రతివిషయమును కడుజాగరూకతతో మెలగి తనిఖీచేయుట దుస్సాధ్యము. శాంతాష్ కుమారి గుప్త సోదరుడనని చెల్వచు, ఆనందబజారు పత్రికాకార్యాలయమునకు మరుచటిదినమున నెనలో వచ్చిరి. నేనప్పుడు అఫీసులో లేను. నాతోటి కలసి పనిచేయు ప్రభుల్ల బాబుతో కుమారగుప్తగారి సోదరుడు మేము ప్రచురించిన ప్రత్యేకమైనదని చెల్పిరి. అసత్యమైనవార్త పరాకాష్ఠా ప్రచురింపబడినందుల కాయనవగచి అదిసత్యముగాదని గుప్తగారి సోదరుని కొరక ప్రకారము ప్రచురించెదనని ప్రభుల్ల బాబు చెల్వెను. దురుచటిదినమున (గురువారము నాడు) ఆనందబజారు పత్రికలో ఆప్రకారము మేము ప్రచురించినవార్త అసత్యమని చెల్పి ప్రకటించబడెను.

గురువారమునాడు మమ్ము అసత్యమును బ్రకటించినందులకు నిందించు ఫార్వెల్డులో నొక పేరు వ్రాయబడినది. ఇట్టి అబద్ధములను వ్రాయువారిని కర్రతోమోడి బుద్ధిచెప్పవలయునని నందు నూచింపబడెను. అనాటి సాయంత్రముననే ఫార్వెల్డు నూచించిన ప్రకారమేమో నాకులిడెదరు బాబు కేళెబు చంద్రగుప్త ఆను ప్రిడరుతోను 15 లేక 20 మంది మనుష్యులతోను మా కార్యాలయమునకు శాంతాష్ కుమారి గుప్తగారు వచ్చి అంగమున “సంపాదకుడెవరు” అని అడిగినమీద నేను సంపాదకుడనని చెల్పి నేను జెప్పబోవునది శాంతముగా నామెను వినగోరితిని. నన్ను దిన్నుటకు వచ్చినదనియు నేను జెప్పబోవునది వినుటకు రాలేదనియు నాపె చెప్పెను. “మీరుకొట్టవచ్చునుగాని వలసినదంటిని. నోటికిరాని దుర్భాషలాడ ప్రారంభించి, పరివారముతో చుట్టుకొనబడిన ఆపె నన్నొక వెంపకాయ నేసెను. స్త్రీయొక్క యిట్టి నవతన నాకాశ్చర్యముపుట్టి, “మీరు ఆడవారు లెబ్బజాలివారు—నేనేమిచెప్పను - మీరేమిచేసిరి” అని నేనంటిని. నేనెల్లినదేమియు నామెవినక ఏడవఅప్పునుపారాయణము చేయుచుండెను. అసత్యమని ప్రచురించిన విషయముకూడ సరిగాలేదని బాబు కేళెవచంద్రగుప్త గారనిరి. మాకు చెలిసినంత మాకు అది సరియైనదని మేము చెల్పితిమి. చాల అమిచులను వెంటబెట్టుకొని మా కార్యాలయమునకు వచ్చుటచే నన్ను గుప్తాగారి కొక చిక్కులో బెట్టిరి. స్త్రీకేమియును అపాయమును ఆనమానమును జరుగకుండు పెక్కుకష్టముమీద నాపనివాండ్రను, నాన్నే హితులను వారింబి లొంగి దీయుట నాకవసరమయ్యెను. శుక్రవారమునాడు ఫార్వెల్డు బత్రికలో గుప్తా గారు ఆనందబజారు పత్రికా సంపాదకుడు కుమారి గుప్తగారు గుణపాఠము నేర్పిరిని ప్రచురింపబడెను.

వ్యవహారముతయను రహస్యమైనదనియు ముందుగాయే ర్పాటుచేయబడినదనియు మొన్న నేను చెల్పితిని. యిప్పుడు కూడ చెల్లుచున్నాను. రాజ్యాంగరంగములో శత్రువిట్లు స్త్రీయెదుట పరాభివంపబడునని మేము గలలోననైన నూహించితము. కొంతమంది స్త్రీలలో బోయి వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ స్వరాజ్యవాదులు వశపర్చుకొనుట, అప్పుడు యిటువంటివి జరిగెనని నాకు జ్ఞాపకమువచ్చుచున్నది మరిన్ని కుమార గుప్తా గారి విషయములో వైదికముగ నేనేమియును దప్పుచేయలేదని నానమ్మకము. రాజ్యాంగ విషయములందు ప్రతిక్షయైన యుగకుని అమర్యాదచేయవలయుననివారి చేతిలోని బొమ్మకలె యొక స్త్రీయేల నియ్యకొనవలయునో నాకు గొచరము, నున్నది.

బి. మునిస్వామి నాయుడు శారు

(4) కేసు 19:—వివరము భూస్వామిలకును వారైతులకును సానుజేపిణినుగూర్చి యిదివరలో గలవాక్కులలరక్షించుటకై యీ సెక్షనులో ఒక నిబంధనను చేయుటకు సలె

కానీ ముగావించి పిదప నెవ్వరైనను ప్రభుత్వము నాచు
ప్రతీకనము గావించి యెట్టి అభివృద్ధిగాని తేయవీలు లేకుండు
నాటాకపరచెదరని భూస్వామి భయపడవచ్చును. ఈ కా
ముగా వించుటకును ప్రకటనముగావించుటకునునుష్ఠ సాగు
యభూమి యెక్కువైనచోనికీ భూస్వామికిగలహక్కును గుర్తి

(8) సెక్స్ ను 99—ప్రభుత్వము వారును వారియంద్యోగులమీదను ఇంజంక్షను జేయుటకై దరఖాస్తునుగాని అప్పీలునుగాని జేసినపుడు సివిల్ కోర్టు దాఖలుజేసికొనుట కధికారము తొలగించుటవలన యీ కెక్షను ఆక్షేపణకరముగ నున్నది. ఇందులకు ప్రభుత్వమునకు అపరిమితస్వార్థము జేయబడినది. ఆక్షేపణదావాలో గాని దరఖాస్తులో గాని ఆక్షేపింపబడినపనులు అంతఃసంబంధించినయెడల యేసివిలుకోరుగాని ఇంజంక్షను నీయరాజుకాని అవి ఆక్షేపణార్థము లైనయెడల ప్రభుత్వమువారుగా వారియంద్యోగులుగాని అన్వాయపు పనులను జేయకుండ ఇంజంక్షను త్రొక్కి జేయుటయే నివాచనమార్గమును. సివిల్ కోర్టులు ఇంజంక్షను ఉత్తరువుల జేయుటలో తవకున్న విచక్షణాకారము నుపయోగింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు రెట్టివిధములగాడవలెనని ఇంగ్లీషులో వ్యాయుక్తాననులందు ఏవ్వాచనమున గెల్చుచున్నట్లు కన్పించును.

పి. శివరావుగారు

1. పాదము 4, శ్లోకా (1)—మరికినీటి కాలువ చనము.

... 'నిర్వింపబడిన' అనుమాటను 'జేర్పాడిన' అను
టకు ఒదులు దేర్చబడ్డవు. ప్రభుత్వమువారిచే పూర్తిగా
తవరలో ఆధికారముగల మురికినీటి కాలువలను దీనినిర్వహణము
క్రిందికి వేసెననియునో కాగణము దెలియుటలేదు. కావున 'పూర్తిగా
రిగిన' కొంతవరలో' అనుమాటలను వదిలివేయవలయును.

ప్రాప్తికి సరిహద్దులతో నున్న 'మురికినీటి కాలవ' ముఖ్యము స్వతస్స్వమైనది యీ నిర్వచనమునందు జేరవలయును. అనగా 'మురికినీటి కాలవ' అనగా నిర్వచనము 'ఇదిగోమను కాలవ'యనుదానిని నిర్వచించినట్లే నిర్వచించవలయును.

వృత్తాంతలేఖలు

చాటపర్రు

(ఒకవిలేఖరి)

జ్ఞానాభివర్ధన గ్రంథాలయము.

ఈ గ్రామముందు ఘోషారు ఎనిమిదిసంవత్సరముల క్రిందు కలియుగభీమచిరుదాంతి లగు శ్రీయుత కోడిరామమూర్తి నాయుడుగారిచే నొకగ్రంథాలయము తెరవబడి, 'జ్ఞానాభివర్ధన' నీ యనుపేర వైరువందల గ్రంథములతోను, అయిదారు వార్తాపత్రికలతోను పదిరెండుమాసములు బహులేజముతో విరాజిల్లెను. ప్రధమమునుండి యేయభిమాని కృషిసల్పి గ్రంథాలయమును కొలదికాలములో మహోన్నతదశకు తెచ్చెనో యామహానీయుడగు శ్రీయుత మాగంటి బాపిసీడు చౌదరిగారావత్సరముననే విద్యాభ్యాసమునకై పరదేశమేగిరి. వారలు నావప్రవేశింప తననాయకుడు లేడనుబెంగచే కాబోలు గ్రంథాలయము నావాటికి క్షీణదశకు జొచ్చె. నేడయిన మాపుర పౌరు లెల్లరు తమదృష్టిని గ్రంథాలయవైపునకు ద్రిప్పి యాంధ్రమాత యాశీర్వాదమును బడయగలందులకు భగవంతుని ప్రార్థింపుచున్నాడు.

హిందూపాఠశాల

ఈయూర డి 27-8-1924 లేదిన నొకహిందీ పాఠశాల స్థాపింపబడి ముప్పదిమంది విద్యార్థులచే నలరారుచున్నది. ఇంకను కొంతమందివిద్యార్థులు చేరవలెనని తమయభిమతములను వెల్లెచుచుండిరి. కాని ఇప్పటికే సంఖ్య మిక్కిలంబగుటచే జేర్చుటకు అవకాశము చిక్కదాదు.

తుని

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీవిద్యానంద పుస్తకాలయము - పురాణవరసము

సెప్టెంబరు 26:—ఈగ్రంథాలయారంభమునండియును శ్రీయుత గుంటూరు పీఠారామదీక్షితులు వారిచ్చట ప్రతిరాత్రియును శ్రీమదాంధ్ర వాత్సీకిరామాయణ కాలక్షేపమునజేయుచున్నారు. క్రమక్రమముగా శ్రోతలసంఖ్య మితిమీరుచున్నది. నుమారు 50 మందికి తక్కువ గావండగా నెంతవర్షపుదినమునందైన నీపురాణశ్రవణమునకు కుతూహలముతో నరుడెందునూరు. మొన్న 24 లేదిన పాడుకాపట్టాభిషేక ఘట్టనమున వైశ్యబృందము శ్రీ శివబాలస్థులలో విరివిగావచ్చి 11 గంటలవరకు మహావైభవముతో పట్టాభిషేకమును జరిపించి చందన తాంబూల, ఫలాహార, సంభాషణ సత్కారములతోనే బదుగురుద్రులను దససిరి. ఈ సందర్భమున పౌరాణికులకు శ్రీపాదుకాద్యయమును గ్రంథి చివంబరంగారును, శ్రీయుత బండారు వెంకట్రాజుగారు ఒక ఖడ్గరూపాపును ఒక చీరనున్నా సమర్పించి తమ కృతజ్ఞతను నూచించిరి. కాని శ్రీ దీక్షితులవారి సహజపాండిత్య, విమర్శనా భక్త్యావేశాదికములగు యోగ్యతా సంపత్తి కేదినమర్పించినను చాలదు.

వర్షములు

ఇక్కడ రి డినములనుండి తెరపిలేకుండా కుంభవృష్టిగా వర్షములు కురియుచున్నవి. తాండవనది యిరుప్రక్కల కట్టలకును దాకి పూర్తిగా ప్రవహించుచున్నది. ఇందుచే చాలవఱకు చేలు పాడైనవి.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంఘము ఈ నెల 30 లేదిన యిచ్చట సమావేశమగునని తెలియుచున్నది. తాలూకాకాంగ్రెసు కార్యదర్శియున్న, శ్రీరాజా మీర్జా అప్పల నరసింహారాజుగారును మరికొందరు పెద్దలన్న జిల్లాసంఘమును సన్మానించుటకై ప్రణతములను సలుపుచున్నారు. ప్రజలలో తప్పక సహాయమురాగలవని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీకమలావిలాససభ-తుని

ఈ సంఘమువారు శ్రీవిద్యానంద పుస్తకాలయమునకు రాధాకృష్ణ నాటకమునాడి ఆయాదాయమునిచ్చుటకు నిశ్చయమునూహిరి. వై పుస్తకాలయమునకు శ్రీనివాసాది జగవతిసభ వారుకూడా నొక ప్రదర్శనమును జరిపి యాధనము నీయవలసి రనివిషయం తెలియ సంకల్పించుచున్నాము.

వర్గాకిమిడి

(ఒక విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 28:—(26.9.24) మ్యూనిసిపల్ పార్కులో మల్ రాల్ శ్రీ రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యత్యావ్యక్తతను గురించియు, మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షను గురించియు నొక సభ జరిగినది. ఆ సభకు పురప్రముఖులును గవర్న మెంటు ఉద్యోగస్థులును చాలామంది దయచేసిరి. ప్రధమమున జాతీయ గీతములతో సభ ప్రారంభమయినది. అగ్రాసనాధిపతిగారు హిందూ మహమ్మదీయ స్నేహములను భారత దేశమునకు గలగు లాభములను, మహాత్ముని నిష్కలత్వము, స్వభావమును, పట్టుదలయు దేశాభిమానమును ఉత్కృష్టములయినవనియు; మొదలగు సంగతులను తమ సహజవాగ్ధోరణిని ముచ్చటించిరి. మల్ రాల్ శ్రీ గండికోట సత్యనారాయణ పంతులు ఎమ్. ఏ. గారు పిమ్మట మహాత్ముని గుణగణాంబులను వర్ణింపుచు ఉపన్యసింపిరి. తరువాత జ్యోతి ప్రతికాధిపతులను, గంజాంమండల జేతనేమతులలో నగ్రగణ్యులను, మాపురవాసులకు చిరపరిచితులను అగు మల్ రాల్ శ్రీ జయంతి వేంకటనారాయణ పంతులుగారు ఉపన్యసించుటకు సభావేదికదశకు వచ్చుచుండ సభ్యులు శ్రీవారియందుగల ఆభిమాన గౌరవములను కరతాళధ్వనులచే దెలియజేసిరి. వేంకట నారాయణగారు మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షయొక్క ఉత్కృష్టతను జెప్పుచు మనకొరకు మహాత్ముడు బొందుచున్న కష్టపరంరలను జాలికలుగునట్లు వర్ణించి చెప్పనప్పడు సభ్యులహృదయము కరుగుచుండెను. సభలో ఒకరిద్దరు కొంచుమగట్టిగా ఏడ్చిరి. పిమ్మట ఆస్పృశ్యతగురించి మాట్లాడుచు మాలమాదిగలయెడ మనము జూపుచున్న కఠినమేదేశీయల నిట్లు దారిద్ర్యరూపమన బాధించుచున్నదనియు, వారియందు మనమెంతకాలమువరకు దయచూపకుండుమో మనయందుకూడ అంతకాలమువరకు భగవంతుడు దయచూపడనియు ముచ్చటించిరి. ఖడ్గ రథారణవలన దేశదారిద్ర్యము నశించి స్వరాజ్యప్రాప్తి కలుగు మార్గములను, మహాత్ముని నాయకత్వమున దేశమంతవరకు ఎట్టిస్థితిని బొందినదో మునుముండెట్టి స్థితిని బొందవలసియున్నదో నిరూపించుచు ఉపన్యసించుచుండ మధ్యమధ్య సభ్యులవేశపూరితు లగుచు కరతాళధ్వనులచే ఉపన్యాసమున కాటంకము గలిగించుచుండిరి. పిమ్మట శ్రీయుత ప్యారీమోహను మహాశయగారు ఓడ్రమునను, దేవిమగారును, జయంతి కృష్ణారావుపంతులుగారు తెలుగునను ఉపన్యసింపిరి. పిమ్మట యీ దిగువ తీర్మానమును గండికోట సత్యనారాయణ పంతులుగారు రుపపాదించగా శ్రీయుత జయంతి వేంకటనారాయణ ప్యారీమోహను, అప్పన్న మొదలగువారు బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

ఈతీర్మానము:—శిల్లీలో సమావేశమవుచున్న నాయకులందరిని ఉత్తమాప్రతిభమును సలుపుచు త్వరలో హిందూమహ్మదీయ స్నేహమునకు తగు ప్రయత్నములు సలుపవలసినదని ఈ సభవారు విషయ పూర్వకముగా గోరుచున్నారు.

శ్రీయుత పోకల సత్యనారాయణ పంతులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగారికిని, సభ్యులకును కాంగ్రెసు తరపున వందనము లర్పించిన పిమ్మట జయంతి సోదరులను మహాత్ముడు హుస్సేను సాహెబుగారును జాతీయగీతమును బాడి సభ ముగించిరి.

మ్యూన్సిపల్ ఎన్నికలు

కాశీపడిన అయిదువాడ్లకును మొట్టమొదట నుమారు పాతికమంది ఆధ్వర్యము నిలిచిరి. అన్ని వాడ్లకును స్వరాజ్య పార్టీవారు దరఖాస్తులు పెట్టిరిగాని రెండువాడ్లలోనే ఆధ్వర్యముగానుండుటకు పిలుగలిగినది. మున్నెన్నడునలేని పోటీ యీ సంవత్సరము ప్రతివార్డునకు తటస్థించినది. పార్టీలు బాప్టి అయినవి. రాత్రి పండ్లెండు గంటలవరకు ప్రతిదినమును ఆధ్వర్యము మ్యూనిసిపల్ చారిత్రమును ఓట్ల బోధపరచుచు తనకు ఓటియవలసినదనియు ఆలగిచ్చినయెడల మిశంకరకు మేలు కలుగుననియు అరచేతిలో మోక్షమును చూపుచు ఓటర్లకు నిద్రలేకుండ చేయుచున్నారు. నుమారు పదిపండ్లెండు దినములనుండి జయంతి సోదరులను, నిష్టల సుబ్బారావుగారును యిక్కడకు వచ్చి ఓటర్లకు ప్రబోధమును కలుగజేయుచుండిరి. మా. రా. శ్రీ పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు, నక్క అప్పల నాయుడుగారు, మిరియాల బైరాగిగారు ఇంకా మరికొందరు అధ్యక్షపదవులకు రాజీనామాలు నిచ్చిరి. ప్రతివోటును ప్రజలు మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలగురించియే మాట్లాడుకొనుచున్నారు.

శ్రీ కృష్ణవిలాసగ్రంథాలయము

గ్రంథాలయమువారు ప్రతి ఆదివారమును శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామివారిఆలయములో ఉపన్యాసములనిచ్చుచుండిరి. అం దెక్కువ వేదాంతసంబంధమునవి. ఇంతవరకును గ్రంథాలయమువారి ఉపన్యాసములు ప్రజలనాకర్షింపుచున్నవి. బ్రహ్మశ్రీ బంకు పల్లి మల్లయ్యశాస్త్రిగారు ఉపన్యసింపెదరని నోటీసు ప్రచురించిన దినమున నుమారు అయిదారు వందలమంది హాజరుగలదురు. మధ్యమధ్య పాటలు పద్యములుగల వారి ఉపన్యాసము విద్యావంతులకును జనసామాన్యమునకును ఆహ్లాదకరముగానుండును. మారాశ్రీ ఇవటూరి కనకాచలంపంతులు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ గారు ప్రాచీన హిందూదేవాలయములను గురించియు, మారాశ్రీ గిడుగు సీతాపతి పంతులుగారు శాసనములను గురించియు, మారాశ్రీ చేపూరు సింహాలంపంతులుగారు హైందవ చిత్రలేఖనముగురించియు ఉపన్యాసము లిచ్చుటకు యేర్పాట్లు చేయడమైనది.

గుంటూరు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 27:—గాంధీమహాత్ముని జన్మదినమును, వారి మహోపవాసమనందు సప్తమదినము నగు 24 వ లేదిన యాపట్టణములోని మ్యూనిసిపల్ పాఠశాలలు, కార్యాలయము లన్నిటిని పురపాలక సంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీయుత నడిగపల్లి వెంకట లక్ష్మీవరసింహారావుగారు మూర్తీకావించిరి. సాయంత్రము శ్రీ నరసింహారావుగారి యా

నాగ బహింగన

ఆమలాపురం

(ఒక విలేఖరి)

నెప్టెంబరు 28:— జాతీయైక్యతాసమావేశదిన మగు 28-3-24 సాయంకాలము 4 ఘంటలకు తిలకుభవనమున మాలా నా పేరుమీరాసాహెబుగారి యాజమాన్యమున సమావేశమైన హిందూమహమ్మదీయుల నానాజాతిసమ్మేళనమునందు యీ దిగువతీర్మానము లేకగ్రీవముగ నామోదించబడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముడు పూనిన 21దినములు నిరసనప్రతే దీక్షానియములు పూర్తియగులోపలనే దేశమునందెల్లడలను వివిధసంఘములయందును అందునను ముఖ్యముగా హిందూమహా మ్మదీయ సంఘములయందును శాంతివాతావరణము నెలకొని మహాత్ముని సంకల్పసిద్ధియు, మహాత్మునకు దేశోద్యోగమును, కలుగునట్లు ఈసభవారు నునఘోర్యముగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

2. ఈతాలూకాయందు హిందూమహమ్మదీయుల సంఘములయందు ఎన్నడును నెట్టివైషమ్యములును లేక అందఱునోన్మముగ మెలగుచున్నారనియు నికముందుగూడ నెట్టి విషయములందును వారి యైకమత్యమునకు భంగముకలుగని పదితికే మెలగుటకు వ్యధాసంకల్ప లగుచున్నారనియు ఈసభ వారు గాంధీమహాత్ముని నాయకులను దేశీయులను నమ్మించు చున్నాము.

28 తేదీని ఢిల్లీయందు సమావేశము కానైయున్న జాతీ యైక్యతాసమావేశము దిగ్విజయముగా జరుగుగాక యని యీ సభవారు కోరుతున్నారు.

రంగ

మదనపల్లె

ఒక విలేఖరి

కాలమానము

నెప్టెంబరు, 28:— సుమారు ఒకవారమునుండి వర్షములు కురియుచుండి నిన్న నేడు కొంచెము తేలిక కలిగినది. ప్రజలు వర్షములేక తల్లడిల్లుచుండిన వారికి యిప్పుడు కొంత శాంతికలిగినది. ప్రతిపంట ఆభివృద్ధి కాగలదు. కాంగ్రెసు కద్దరు బోర్డవారు విత్తనములు పంచిపెట్టుచున్నారు.

ప్రారంభించినము

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘావ్యుత్పాదకు శ్రీమాలానా మహమ్మదాళిగారి ఆజ్ఞానుసారము మహాత్ముని రోజు, వర్ధంత్య త్వమును మహాత్ముని తపాదీక్షను గురించి ప్రారంభించినమును జయప్రథముగా జరుపబడినది. అక్టోబరు 2 తేదీ వర్ధంత్యత్వమున కొని తగు ప్రయత్నములు చేయబడలేదు. తలవని తలంపుగా మహాసభావ్యుత్పాదకు ఆజ్ఞానుసారము 24-9-24. తేదీ వునయు. ననే దేశవాలయములలో ప్రార్థనలు జరుపబడినవి. తరువాత 8 నుండి 10 ఘంటలవరకు ప్రతిపక్షియందును ముఖ్యముగా మహమ్మదీయసోదరులు నివసించు చాకొనందును షాకతాబాదునందలి మసీదునంద ముఖ్యమహమ్మదీయ ప్రభులతోడను హిందూ మహమ్మదీయసభ్యులను గురించియు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని తపా పనాదీక్షను గురించియు, ఢిల్లీయందు సమావేశము కానున్న సర్వమతవిభిన్నపక్షముల నాయక మహాశయుల ప్రయత్నముల గురించియు క. శ్రీనివాసాచార్యులు నంబూరి చిన్నమల్లయ్యరెడ్డి గార్లు బోధించిరి. కాంగ్రెసుసంఘముతరపున కార్యదర్శి క. శ్రీనివాసాచార్యులు మహాత్ముని తపాపనాదీక్ష జయప్రథముగను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగుటకు శక్తిసావధ్యము భగవానుడు అను గ్రహించుగాకయని ప్రార్థించుచు తంతీవారమహాత్ములకు పంపిరి. నాటిసాయంత్రం 6 గంటలకు తిలక్చౌక్ నందలి శ్రీగిరిరాయ ధర్మగ్రంథ పఠనమందిరమున కాంగ్రెసు పఠనమందిరముల తరపున బహిరంగసభ జరుపబడెను. ఎన్నడు వచ్చుచున్న పలు పురు పుత్రప్రముఖులున్న కొంతమంది మహమ్మదీయులును విద్యార్థులును, చాలమంది వచ్చియుండిరి. సభ ప్రారంభించుటకుముందు జాతీయగీతములు పాడబడెను. ము|| రా|| రా|| శ్రీ. రాయచౌటి శేషగిరిరావుగారు అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు కొంతవరకు మహాత్ముని జీవితమును గురించియు భారతీయుల ఆదర్శమును స్వరాజ్యమును గురించియు, హిందూమహమ్మదీయ ఐకమత్యములను గలుగు లాభములను గురించియు, ప్రస్తుతము మహాత్ముడు చేయుచున్న తపాపనాదీక్షను గురించియు నాయకుల సమావేశమును గురించియు వుపన్యసించిరి. తరువాత ము|| రా|| రా|| శ్రీ. ఇంజేటి శీతారామరావు బి, ఏ, బి. యర్. గారు తమ సహజ గంభీరోపన్యాస మొసంగి ప్రస్తుతమధ్యలకు గురించి విపులముగా చర్చించిరి. తరువాత క. శ్రీనివాసాచార్యులు క్రియత ఆర్. లక్ష్మణరావు జి, గుండు రావు, జట్టి నారాయణసామి వర్మగార్లు వుపన్యసించిరి. తరువాత హిందూమహమ్మదీయ ఐకమత్యమునకుగాను నోకసంఘము నెలకొల్పడమైనది. హిందువుల తరపున నంబూరి వెంకన్నశ్రేష్టి ఆర్. శేషగిరిరావు, ఇంజేటి శీతారామరావు, క. శ్రీనివాసాచార్యులు, బి. జయరంగరావు, తే, నారాయణసామి వర్మగార్లు యెన్నుకొనబడిరి. మహాత్మునికి భగవంతుడు తపాపనము కొనసాగుటకు శక్తి నిచ్చుటకు మహాత్ముడు ప్రజల మొర నాలకించి వుపవాసము మాను కొనవలెనని ప్రార్థించుచు తీర్మానము కావించబడెను. అధ్యక్షుల కోపన్యాసముతో సభను గింపబడెను. సాయంత్రము 4 ఘంటలనుండి సభాసంతరము వాకును రాటములు వడుకు ప్రవర్ధనము జరుపబడెను. శ్రీ ప్రసన్న వెంకట రమణస్వామి ఆలయము లోను గిరిరాజుగిరిలోని గిరిరావుగారి శ్రీ ఆంజనేయస్వామి వారి ఆలయములోను పూజాప్రార్థనలు జరుపబడి ప్రసాదములు పంచిపెట్టబడెను.

పాఠశాలలు

దశరా నెలపుటగాను ఏ. వి. ధర్మపాఠశాల మున్నగు పాఠశాలలు మూయబడినవి. దాక్టరు బిసెంటుగారి వర్ధంత్య త్వము అక్టోబరు 2 తేదీ జరుపబడునుగాన తిన్మకళాశాలలో తేదీ మూయబడును.

రాట్నలక్ష్మీ పాఠశాల

రాట్నలక్ష్మీ పాఠశాల అగష్టు 1 తేదీ నెలకొల్పబడి ను కార్యదర్శిగారి కలిగిన కొన్ని అవిచార్య యువకులవలన

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

రామమోహనరాయలవర్ధంతి

రాజారామమోహనరాయలవారి 91వ వర్ధంత్యత్వము ఈపట్టణమునందు 27, 28 తేదీలయందు అత్యుత్సాహముతో జరుపబడినది.

27వ తేదీ ఉదయము 7-30 గంటలకు ప్రకృతకార్యాలయమునందు ఈశ్వరోపాసనము, ధర్మప్రసంగము జరుపబడినవి. ఆసమయమున మ. రా. రా. కా. హనుమంతరావుగారు ఆచార్యులుగ నుండి ప్రసంగించిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు రామమోహన గ్రంథాలయమునందు మ. రా. రా. రాయ బహదరు కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారి ఆధిపత్యముక్రింద బహిరంగ సభజరిగినది. 'రామమోహనుని జీవితము. అందలి పరమార్థము' అను విషయమును గూర్చి కా. హనుమంతరావుగారు చక్కగ ఉపన్యసించిరి.

28వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు రామమోహన ధర్మ వైద్య కాలయందు ఈశ్వరోపాసన జరిగినది. ఆ సమయమున మదిరెడ్డి గోవిందరావునాయుడుగారిచే న్రాయబడి ఉచితముగ సమర్పించబడిన రాయలవారి చక్కని చిత్రపటము మ.రా.రా. బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులు గారుచే బహిరంగ పఠన బడినది.

మరల సాయంత్రము 2 మొదలు 5 గంటలవరకు రామమోహన గ్రంథాలయము నందు ప్రత్యేక శ్రీలభభ జరిగినది. శ్రీ మతి జ్ఞాననాంబుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీమతులు మాతరెడ్డి ఆండాళ్ తాయారమ్మగారు 'రామమోహనుని జీవితము'ను గూర్చియు, నూరత్నక రత్నమ్మగారు ఈశ్వరభక్తినిగూర్చియు, శృంగారపు కోటమ్మగారు 'శ్రీస్వాతంత్ర్యము'ను గూర్చియు, కోకా వెంకటరమణమ్మగారు 'బ్రహ్మమతసిదాంతములను గూర్చియు, సుబ్బయ్యగారు 'వైరాగ్యమును గూర్చియు ముచ్చటించిరి. బాహ్య వృత్తు మధురైలిలో సంభాషణ జరిగినవి: 1. శిష్యుగింపబడెను.

* * *

ముగ్ధునిసేవలు ఎన్నికలు

మా ముగ్ధునిసేవలో ఎన్నికలు 26, 27 తేదీలను జరిగినవి. 18, 4, 5, 6, 7 వార్డులకు ఇప్పడుజరిగిన ఎన్నికలు చెంది యున్నవి. ఈ ఆరుసానములలో ఐదింటికి మాత్రమే ఎన్నికలు జరిగి కొన్నిభాగములు ఎన్నుకొనబడిరి. నాలవవార్డు ఎన్నికలో పారభాటు జరిగినందున అది రద్దుచేయబడినది. మరల కొత్త ఎన్నిక జరుగుటకు చేరుమేకాగారు ఉత్తరువు నిచ్చినారు. ఈ ప్రాత్యక్షులు ఐదుగురిలో నలుగురు కాంగ్రెసువారు. ఈవలు గురుని ఓడించుటకు గట్టిప్రయత్నముజరిగెను. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. పూర్వము కాంగ్రెసు పార్టీనుండి ఎన్నికలకు కొన్నిరోజులుపూర్వము చనిపోయిన కాతా పూర్ణానందము, కి. రాజగోపాలాచార్యులు గారలు ఎదిరిపార్టీలో చేరుటచే కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విశేషశ్రమపడి యుండిరి.

ఇట్టిపరిస్థితులలో కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు ఎక్కువవోట్లను సంపాదించుట సంతోషనాయకము. దాదాపు ఇరువదినవత్సరములనుండి కాన్సిలులోనుండిన విన్నకోట లక్ష్మీనరసింహముగారిని మండూరు వెంకటరెడ్డిగారు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థిగ నిలిచి యోచించుటవలన జనసామాన్యమునకు కాంగ్రెసునందు గల భక్తి పెల్లడియగుచున్నది. అక్టోబరునెలలో నాలవవార్డు ఎన్నికలు మరల జరుగును. 2, 3, 7, 9 వార్డులగూడ ప్రాత్ర ఎన్నికలు అక్టోబరునెలలోనే జరుగును. ఈ ఐదుసానములకుగూడ కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలిచెదరు. వీరికే తమవోట్లనిచ్చి పాతులు కాంగ్రెసుపట్ల తమకుగల గౌరవమును వెల్లెబ్బచెదరుగాక యని కోరుచున్నాము.

కొంతకాలము ఆగియుండినది. ప్రస్తుతము పలువురు విద్యార్థులు న్ను తక్కువవారన్న వచ్చి సేపుకొనుచున్నారు. రాటములు రిపేరుకావలసినవి చాల యున్నవి. కాంగ్రెసువారు తగు శ్రద్ధ పుచ్చుకొని పైకము ఖర్చుచేస్తే యెడల గతమాసము పంపిన యిద్దరికంటె యెక్కువమంది మహాత్మునికి కాశకగా నూలుపంపు కొందుగని నమ్ముచున్నాము. కద్దరు ఇంటింటికీ కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు విక్రయించుచున్నాడు. ఈ మాసమున ఖద్దరు చాల కర్చుటగుచున్నది.